

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 2.12.2015
COM(2015) 615 final

2015/0278 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien,
asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2015) 264 final}

{SWD(2015) 265 final}

{SWD(2015) 266 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Näissä perusteluissa esitetään yksityiskohtainen ehdotus uudeksi direktiiviksi, jonka tarkoituksena on lähentää tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevia jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

Tällä hetkellä talouden toimijoille asetetaan erilaisia ja usein ristiriitaisia kansallisia esteettömyysvaatimuksia, jotka estävät niitä hyödyntämästä sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia.

Ehdotetulla direktiivillä autetaan jäsenvaltioita täyttämään esteettömyysvelvoitteensa, joihin ne ovat sitoutuneet kansallisella tasolla ja vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdystä Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksessa (vammaisyleissopimus – UNCRPD)¹.

Esteettömyys on keskeisellä sijalla vammaisyleissopimuksessa, jossa EU ja sen jäsenvaltioista 25 ovat sopimuspuolia². Se on myös yksi ensisijaisista tavoitteista Euroopan vammaisstrategiassa 2010–2020³, jossa yksilöidään toimet vammaisyleissopimuksen täytäntöön panemiseksi EU:n tasolla. Esteettömyydellä tarkoitetaan sitä, että poistetaan tuotteiden ja palvelujen käytön esteet ja ehkäistään niiden synty. Esteettömyyden ansiosta toimintarajoitteiset henkilöt, kuten vammaiset⁴, kykenevät havainnoimaan, käyttämään ja ymmärtämään tuotteita ja palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa.

1.1. Ehdotuksen tavoitteet ja tausta

Ehdotuksen tavoitteena on parantaa osaltaan sisämarkkinoiden toimintaa sekä ehkäistä ja poistaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteitä.

Esteettömistä tuotteista ja palveluista on suurta kysyntää. Euroopan unionin väestön ikääntyessä niiden kuluttajien lukumäärä, joilla on jokin vamma ja/tai toimintarajoite, kasvaa huomattavasti: vuonna 2020 EU:ssa on arviolta 120 miljoonaa ihmistä, joilla on jonkinasteinen vamma. Parantamalla tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoiden toimintaa voidaan vastata näiden kuluttajien ja alan teollisuuden tarpeisiin. Tuotteiden ja palvelujen esteettömyys lisää sosiaalista osallisuutta ja kansalaisten osallistumista yhteiskunnan toimintaan. Se myös tukee itsenäistä elämää ja valinnanvapautta. Lisäksi se edistää yhdenvertaisen kohtelun periaatteen soveltamista, minkä tuloksena vammaisilla on paremmat mahdollisuudet saada käyttöönsä tuotteita ja palveluja.⁵

Esteettömyyttä koskevissa säädöksissä, standardeissa ja suuntaviivoissa on eroja, jotka hyvin todennäköisesti kasvavat edelleen sitä mukaa kuin jäsenvaltiot laativat uusia esteettömyyssäntöjä. Tämä kehitys johtuu siitä, että EU:ssa ja suurimassa osassa jäsenvaltioita voimaan tulleen vammaisyleissopimuksen määräykset ovat luonteeltaan yleisiä,

¹ Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (UNCRPD), saatavilla osoitteessa: <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=150>.

² Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet vammaisyleissopimuksen, mutta Suomi, Irlanti ja Alankomaat ovat vielä yleissopimuksen ratifiointivaiheessa.

³ Euroopan vammaisstrategia 2010–2020, KOM(2010) 636 lopullinen, saatavilla osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0636:FIN:fi:PDF>

⁴ Vammaisyleissopimuksen mukaan vammaisiin luetaan ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattaa estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

⁵ Komissio on esittänyt ehdotuksen, jossa säädetään muun muassa vammaisten kohtelusta yhdenvertaisesti muiden kanssa, KOM(2008) 426 lopullinen.

mikä jättää varaa erilaisille tulkinnoille ja täytäntöönpanomuodoille kansallisella tasolla. Esimerkkinä eriävistä määräyksistä voidaan mainita verkkosisällön esteettömyyttä koskevat W3C/WCAG-suuntaviivat, joista käytetään erilaisia versioita, ja audiovisuaaliset mediapalvelut, joissa käytetään erilaisia tekstitys- ja kuvailutulkkausstandardeja. Samankaltaisia vaikutuksia on EU:n lainsäädäntöön tehtävillä muutoksilla, joilla esteettömyydestä tehdään pakollista yleisellä tasolla antamatta kuitenkaan määritelmiä, kuten esimerkiksi julkisia hankintoja koskevien direktiivien tapauksessa.

Esteettömyyttä koskevat jäsenvaltioiden lähestymistavat eivät ole yhdenmukaisia, mistä syystä ne luovat esteitä sisämarkkinoille. Kansalliset rajat ylittävää toimintaa harjoittaville toimittajille aiheutuu ylimääräisiä tuotantokustannuksia siitä, että niiden on noudatettava toisistaan poikkeavia esteettömyyssäantöjä. Kilpailulle, kilpailukyvyille ja talouskasvulle aiheutuu haittaa, koska yrityksillä, varsinkin pk-yrityksillä, ei välttämättä ole riittävästi asiantuntemusta ja valmiuksia, jotta ne voisivat tutustua kaikkiin erilaisiin kansallisiin vaatimuksiin ja menettelyihin ja noudattaa niitä. Näin ollen on tärkeää sisällyttää pk-yritykset tämän ehdotuksen soveltamisalaan. Muussa niiden tuotteita ja palveluja saatettaisiin pitää toisarvoisina tai huonolaatuisina.

Kansalliset viranomaiset, valmistajat ja palveluntarjoajat ovat epävarmoja siitä, millaisia esteettömyysvaatimuksia rajatylittävissä palveluissa olisi noudatettava ja millaista toimenpidekehystä esteettömyyteen sovelletaan.

Kuten edellä oleva kuvaus osoittaa, on tarpeen ryhtyä toimiin ja taata tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus. Tämä toteutetaan määrittelemällä yhtenäiset esteettömyysvaatimukset valikoiduille tuotteille ja palveluille ja soveltamalla niitä EU:n lainsäädännössä, jossa vahvistetaan esteettömyysvelvoitteet pelkästään yleisellä tasolla. Näin voidaan osaltaan lisätä yritysten välistä kilpailua. Ehdotuksella pyritään vähentämään ja ehkäisemään rajatylittävän kaupan esteitä.

Ehdotus kansallisten esteettömyystoimenpiteiden yhdenmukaistamiseksi on välttämätön edellytys lainsäädäntöerojen poistamiselle.

1.2. Tekninen tausta

Valmistaessaan tuotteita tai tarjotessaan palveluja, joilla on erityisiä esteettömyyspiirteitä, valmistajat ja palveluntarjoajat eri puolilla maailmaa noudattavat tällä hetkellä erilaisia lähestymistapoja täyttääkseen esteettömyysvaatimukset. Nämä lähestymistavat perustuvat osittain kansallisiin tai kansainvälisiin standardeihin, joita useimmiten ei ole yhdenmukaistettu eri alueiden tai maiden välillä.

Euroopan tasolla kehitetään parhaillaan joitakin esteettömyysstandardeja sellaisten standardointipyynnöjen perusteella, jotka Euroopan komissio on lähettänyt Euroopan standardointiorganisaatioille. Standardointipyynnöissä (muut kuin lainsäädäntötoimet) eurooppalaisia standardointiorganisaatioita pyydetään saattamaan vapaaehtoisten eurooppalaisten standardien kehittäminen maailmanlaajuisen kehityksen mukaiseksi. Esteettömyyden kannalta merkitykselliset pyynnot ovat tieto- ja viestintätekniikkaa koskeva M/376⁶ (vuodelta 2005), jonka tuloksena hyväksyttiin helmikuussa 2014 eurooppalainen standardi EN 301 549⁷; rakennettua ympäristöä koskeva M/420⁸ (vuodelta 2007) ja kaikkia

⁶ Standardointitoimeksianto M/376 CENille, CENELECille ja ETSille eurooppalaisten esteettömyysvaatimusten edistämiseksi tieto- ja viestintätekniikan alan tuotteita ja palveluja koskevissa julkisissa hankinnoissa,
<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333>

⁷ Tämä standardi on yhdenmukaistettu yhdysvaltalaisen standardien kanssa (Rehabilitation Act, 508 §).

palvelevan suunnittelun lähestymistavan mukaisen esteettömyyden sisällyttämistä standardointialoitteisiin koskeva M/473⁹. Näissä standardointipyyntöissä, jotka direktiivin 98/34/EY 5 artiklalla perustettu komitea teki jäsenvaltioiden annettua myönteisen lausunnon, pyydetään eurooppalaisia standardointijärjestöjä kehittämään tiettyjä vapaaehtoisia esteettömyysstandardeja ja mahdollisuuksien mukaan tarkistamaan voimassa olevia standardeja, jotta voidaan antaa parempaa ohjeistusta kaikkia palvelevan suunnittelun periaatteesta.

Vapaaehtoinen eurooppalainen standardointityö vie aikaa. Koska eurooppalaisia standardeja ei ole, kansalliset standardointitoimet ovat mahdollisia. Siksi vapaaehtoista eurooppalaista standardointia on tuettava sääntelytoimilla, jotta saavutetaan päämäärä eli Euroopan laajuinen yhdenmukaistaminen. Tässä direktiivissä vahvistetut toiminnalliset esteettömyysvaatimukset annetaan yleisten tavoitteiden muodossa. Kyseisten vaatimusten mukaisuutta voidaan arvioida muun muassa soveltamalla vapaaehtoisia yhdenmukaistettuja standardeja, jotka on hyväksytty eurooppalaisesta standardoinnista 25 päivänä lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012¹⁰ mukaisesti.

Jotta voidaan luoda pohja olettamalle vaatimustenmukaisuudesta esteettömyysvaatimuksien kanssa, kyseisten yhdenmukaistettujen standardien perustana olisi käytettävä eurooppalaisia standardeja, jotka ovat tulosta mainituista standardipyyntöistä, tai muita soveltuvia jo voimassa olevia eurooppalaisia standardeja.

1.3. Taustaa

Tämän direktiivin päätavoitteena on parantaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoiden toimintaa. Tämä tavoite on linjassa puheenjohtaja Jean-Claude Junckerin poliittisten suuntaviivojen kanssa, joiden mukaan ”seuraava komissio hyödyntää sisämarkkinoiden vahvuuksia ja potentiaalia kaikilta osin.” Tällä direktiivillä pannaan myös osaltaan täytäntöön komission työohjelma 2015¹¹, jossa toistetaan komission sitoumus esteettömyyteen keinona edistää sosiaalista osallisuutta: ”Euroopan komissio on vammaisten henkilöiden oikeuksista tehtyä YK:n yleissopimusta täysimääräisesti kunnioittaen sitoutunut turvaamaan vammaisten yhtäläiset mahdollisuudet. Oikeuksiin sisältyy muun muassa fyysisen ympäristön ja liikennevälineiden, tieto- ja viestintäteknologian ja -järjestelmien sekä muiden toimintojen ja palveluiden esteettömyys.”

Vammaisyleissopimuksen 9 artikla velvoittaa EU:n ja sen jäsenvaltiot sopimuspuolina toteuttamaan toimivaltuuksiensa rajoissa asianmukaisia toimenpiteitä esteettömyyden takaamiseksi. Vammaisyleissopimuksen 3 artiklassa viitataan esteettömyyteen yleisenä periaatteena, jota olisi tarkasteltava vammaisyleissopimuksessa mainittujen oikeuksien ja perusvapauksien toteuttamisen yhteydessä.

Vammaisyleissopimuksen mukaisten esteettömyysvelvoitteiden oikeudellinen luonne vahvistetaan YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean huhtikuussa 2014 antamassa

⁸ Standardointitoimeksianto M/420 CENille, CENELECille ja ETSille eurooppalaisten esteettömyysvaatimusten edistämiseksi rakennettua ympäristöä koskevissa julkisissa hankinnoissa, <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=392>;

⁹ Standardointitoimeksianto M/473 CENille, CENELECille ja ETSille kaikkia palvelevan suunnittelun sisällyttämisestä asiaa koskeviin standardointialoitteisiin, <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=461> <ftp://ftp.cencenelec.eu/CEN/Sectors/List/Accessibility/DfAmandate.pdf>

¹⁰ EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12.

¹¹ COM(2014) 910, komission työohjelma 2015 – Uusi alku, saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/atwork/pdf/cwp_2015_fi.pdf

9 artiklaa (esteettömyys) koskevassa yleisessä huomautuksessa¹². Siinä todetaan muun muassa, että sopimusvaltiot ovat velvollisia laatimaan ja edistämään kansallisia esteettömyysstandardeja sekä valvomaan niiden noudattamista. Siinä todetaan myös, että sopimusvaltioiden olisi tarkasteltava kattavasti esteettömyyslakeja, jotta voidaan kartoittaa, valvoa ja korjata lainsäädännön ja sen täytäntöönpanon puutteita. Yleisen huomautuksen mukaan sopimusvaltioiden olisi myös laadittava lainsäädäntökehys, joka sisältää erityisiä, valvottavissa olevia ja aikasidonnaisia vertailuarvoja, joiden avulla valvotaan ja arvioidaan yksityisten tahojen esteellisten palvelujen asteittaista mukauttamista esteettömiksi palveluiksi. Lisäksi siinä todetaan, että sopimusvaltioiden olisi varmistettava, että kaikki uudet hankittavat tavarat ja palvelut ovat täysin esteettömiä vammaisille.

Sitoumus esteettömään Eurooppaan uusittiin vuonna 2010 Euroopan vammaisstrategiassa 2010–2020. Tämä strategia on linjassa vammaisyleissopimuksen kanssa. EU:n toimilla tuetaan ja täydennetään jäsenvaltioiden toimia esteettömyyden toteuttamiseksi ja olemassa olevien esteiden poistamiseksi.

Esteettömyyden konsepti sisältyy useisiin EU:n aloitteisiin. Tiettyjä tuotteita, palveluja tai toimialoja koskevissa EU:n säädöksissä säädetään joistakin yksityiskohtaisista esteettömyysvaatimuksista. Joissakin muissa EU:n säädöksissä, kuten julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä ja Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevissa asetuksissa, säädetään yleisestä esteettömyysvaatimuksesta (aluksi kaudelle 2013–2007, sittemmin laajemmin kaudelle 2014–2020). Esteettömyyttä ei kuitenkaan ole määritelty yhtenäisesti Euroopan tasolla.

Euroopan vammaisstrategiaan liittyvässä toimintasuunnitelmassa vuosiksi 2010–2015¹³ komissio sitoutuu – osana erityistä tavoitetta ehkäistä, havaita ja poistaa esteettömyyttä rajoittavia tekijöitä – esittämään esteettömyyttä koskevan eurooppalaisen säädöksen, jossa vahvistetaan yleinen esteettömyyskehys tuotteille ja palveluille.

1.4. Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

EU:n säädöksissä vammaisten tilannetta käsitellään monesti jonkin erityisalan kannalta. Esimerkiksi asetuksissa, jotka koskevat matkustajien oikeuksia eri liikennemuodoissa (lentokone, juna, laiva ja linja-auto), painopisteenä on liikuntarajoitteisten henkilöiden syrjimättömyys ja mahdollisuus saada apua heidän käyttäessään liikennevälineitä¹⁴. EU:n lainsäädäntöä on annettu myös esteettömyydestä julkisissa matkustaja-ajoneuvoissa, muun muassa linja-autoliikenteessä (matalalattiabussit)¹⁵, rautatieliikenteessä¹⁶ ja vesiliikenteessä¹⁷,

¹² <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/GC.aspx>

¹³ *Initial plan to implement the European Disability Strategy 2010-2020 – List of Actions 2010-2015*, SEC/2010/1324 final, saatavilla osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2010:1324:FIN:en:PDF>

¹⁴ Ks. esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1).

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 661/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009 moottoriajoneuvojen, niiden perävaunujen sekä niihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden yleiseen turvallisuuteen liittyvistä tyyppihyväksyntävaatimuksista (EUVL L 200, 31.7.2009, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/57/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä (uudelleen laadittu toisinto) (EUVL L 191, 18.7.2008, s. 1) sekä komission päätös 2008/164/EY, tehty 21 päivänä joulukuuta 2007, liikuntarajoitteisia henkilöitä Euroopan laajuisessa tavanomaisessa ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmässä koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä (OJ L 64, 7.3.2008, p. 72).

ja käyttöön on otettu teknisiä standardeja, joilla varmistetaan eri liikennemuotojen ajoneuvojen esteettömyys. Tällä ehdotuksella ei ole vaikutuksia kyseisten säädösten soveltamisalaan. Tämä aloite tekee kuitenkin liikennemuodoista esteettömämpiä, mikä puolestaan saattaa helpottaa avun tarjoamista ja/tai vähentää sen tarvetta ja siihen liittyviä kustannuksia.

Tällä ehdotuksella on synergia vaikutuksia julkisen sektorin elinten verkkosivustojen saavutettavuutta koskevan direktiiviehdotuksen¹⁸ kanssa. Kyseinen direktiiviehdotus kattaa tietyt julkisen sektorin elinten verkkosivustot, joilla tarjotaan erityispalveluja. Tällä aloitteella täydennetään kyseistä direktiiviehdotusta, sillä se koskee joitakin yksityisen sektorin verkkosivustoja. Yhdessä näillä välineillä edistetään digitaalisia sisämarkkinoita koskevassa strategiassa esitetyn osallistavan sähköisen yhteiskunnan toteutumista, koska niillä varmistetaan sellaisten verkkosivujen esteettömyys, joilla kansalaisille tarjotaan peruspalveluja. Jotta asiasta vastaavat viranomaiset noudattaisivat samoja esteettömyyttä koskevia eritelmiä riippumatta verkkosivuston tyypistä, tässä direktiiviehdotuksessa käytetyt verkkosisällön esteettömyysvaatimukset ovat samat kuin julkisen sektorin elinten verkkosivustojen saavutettavuutta koskevassa direktiiviehdotuksessa käytetyt saavutettavuusvaatimukset.

Tässä ehdotuksessa määritellään esteettömyysvaatimukset ja selkeytetään siten EU:n lainsäädäntöä, jossa tällä hetkellä pelkästään vahvistetaan esteettömyysvelvoitteet muttei säädetä niiden yksityiskohtaisista vaatimuksista tai eritelmistä. Tämä koskee esimerkiksi julkisten hankintojen alaa sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastoja.

Eri tavoiteasettelusta ja oikeusperustasta huolimatta direktiiviehdotusta on siksi tarkoitus soveltaa näihin säädöksiin, kuitenkin muuttamatta niitä. Tästä on se hyöty, että voidaan määritellä yksityiskohtaisemmin, mitä esteettömyydellä tarkoitetaan, mikä puolestaan lisää oikeusvarmuutta.

Tulevassa lainsäädännössä, jossa säädetään esteettömyysvelvoitteista, voitaisiin ottaa huomioon tämän aloitteen yhtenäiset esteettömyysvaatimukset ja lisätä siten sisämarkkinoiden johdonmukaisuutta.

Aktiivisen ikääntymisen konseptissa, jota Euroopan komissio edisti aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden eurooppalaisen teemavuoden aikana vuonna 2012, korostetaan, että on tärkeää luoda esteetön tai ”iänmukainen” ympäristö, jotta ihmiset voivat asua ja toimia itsenäisesti tavanomaisessa asuinympäristössään mahdollisimman pitkään. Esteettömyys on yksi tämän konseptin keskeisiä tekijöitä. Koska vammaisuuden ja ikääntymisen välillä on vahva yhteys¹⁹, esteettömyys on olennaisen tärkeä edellytys ikääntyneiden aktiiviselle ja itsenäiselle elämälle sekä senioritalouden edistämiseksi²⁰.

Kansainvälisellä tasolla Yhdysvallat on luonut laajan esteettömyyttä koskevan lainsäädäntökehyksen, joka sisältää useita yksityiskohtaisia sitovia standardeja ja sääntöjä²¹. Tästä syystä ja ottaen huomioon, että tietyt tuotteet ja palvelut ovat luonteeltaan maailmanlaajuisia ja että useat sidosryhmät (erityisesti tieto- ja viestintätekniikan alalla)

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/45/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, matkustajien alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä (Uudelleenlaadittu toisinto) (EUVL L 163, 25.6.2009).

¹⁸ COM(2012) 721 final, saatavilla osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0721:FIN:FI:PDF>

¹⁹ EU-SILC-tiedot ja WHO:n *Global burden of disease* -raportti.

²⁰ COM(2012) 83, Aktiivisena ja terveenä ikääntymistä koskeva eurooppalainen innovaatiokumppanuus: strategisen täytäntöönpanosuunnitelman toteuttaminen etenee.

²¹ Telecoms Act, Section 255; Communications and Video Accessibility Act; Rehabilitation Act, Section 508; Air carriers Act; ADA (American with Disabilities Act); Help America Vote Act.

ovat ilmoittaneet asianomaisesta tarpeesta, tällä ehdotuksella pyritään saattamaan Yhdysvalloissa sovellettavat säännökset ja EU:n säännöt johdonmukaisiksi. Standardointipyynnön M/376²² yhteydessä tehtävä standardointityö helpottaa tämän päämäärän saavuttamista. Tällä esteettömyyttä koskevalla EU:n aloitteella voitaisiin luoda kehys, jossa maailmanmarkkinoita silmällä pitäen kehitettävät esteettömyysstandardit voisivat auttaa luomaan transatlanttiset markkinat.

Tällä direktiiviehdotuksella voitaisiin edistää sellaisten muiden esteettömyyteen liittyvien standardien tosiasiallista soveltamista, jotka perustuvat komission standardointipyyntöihin M/376, M/420 ja M/473.

2. INTRESSITAHOJEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

2.1. Intressitahojen kuuleminen

Ongelmien ja tarpeiden kartoittamiseksi on toteutettu useita julkisia kuulemisia ja selvityksiä, joissa on kuultu jäsenvaltioiden, yritysten ja kansalaisyhteiskunnan edustajia (kuluttajia, myös vammaisia), seuraavasti:

- verkossa toteutettu julkinen kuuleminen eurooppalaisesta esteettömyyssäädöksestä (2012)²³;
- Eurobarometri-kysely esteettömyydestä (2012)²⁴;
- Yritys-Eurooppa-verkoston välityksellä järjestetty pk-yritysten paneeli (2012)²⁵;
- suoria kuulemisia ja tapaamisia tärkeimpien kansalaisjärjestöjen, mukaan lukien vammaisjärjestöt, yritysten ja eurooppalaisten toimialajärjestöjen edustajien kanssa; samassa yhteydessä järjestettiin korkean tason vuoropuhelu kasvusta ja esteettömyydestä Euroopan komission varapuheenjohtajan Viviane Redingin isännöimänä (joulukuu 2013);
- vammaiskysymyksiä käsittelevän korkean tason ryhmän (jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän) viides selvitys vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanosta²⁶;
- *Study on the socio-economic impact of new measures to improve accessibility of products and services for people with disabilities* (2013)²⁷;
- selvitykset esteettömyyslainsäädännöstä 27 jäsenvaltiossa ja sen täytäntöönpanosta EU:ssa, laatijana Academic Network of European Disability Experts (ANED) (2012)²⁸.

2.2. Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointia varten perustettiin ohjausryhmä, jota oikeusasioden pääosasto johti ja jossa oli edustettuina useita komission yksiköitä.

²² Eurooppalaiset esteettömyysvaatimukset tieto- ja viestintäteknologian alan tuotteita ja palveluja koskevia julkisia hankintoja varten,
<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333>

²³ Deloitte-raportti, joka on tarkoitettu julkaista tämän ehdotuksen hyväksymisen aikoihin.

²⁴ Eurobarometri-kysely nr. 345:
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_360_345_en.htm.

²⁵ Pk-yritysten paneelia koskeva Deloitte-raportti, joka on tarkoitettu julkaista tämän ehdotuksen hyväksymisen aikoihin.

²⁶ http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/dhlg_5th_report_en.pdf

²⁷ Deloitte selvityksen loppuraportti, joka on tarkoitettu julkaista tämän ehdotuksen hyväksymisen aikoihin.

²⁸ www.disability-europe.net/

Viisi toimintavaihtoehtoa hylättiin jo vaikutustenarviointiprosessin alussa, koska ne olivat epärealistisia tai suhteellisuusperiaatteen vastaisia taikka niillä ei olisi voitu saavuttaa tavoitteita.

Alustava tarkastelu osoitti, että tämän EU:n aloitteen olisi katettava ainoastaan valikoidut ensisijaiset alat, joilla sisämarkkinoiden toiminnan esteet ovat kaikkein konkreettisimmat ja todennäköisesti vain kasvavat entisestään tai joilla Euroopan tason toimet voisivat tuoda lisäarvoa. Seuraavien neljän vaihtoehdon vaikutuksia tarkasteltiin lähemmin:

Vaihtoehto 1: Ei lisätoimia EU:n tasolla (perusskenaario).

Vaihtoehto 2: EU:n suositus, jossa määritellään yhteiset esteettömyysvaatimukset valikoiduille tuotteille ja palveluille sekä julkisten hankintojen alalla. Tässä vaihtoehdossa perusskenaarion ongelma ratkaistaan ottamalla käyttöön esteettömyysvaatimukset, joita voidaan soveltaa sellaisiin tuotteisiin ja palveluihin sekä julkisiin hankintoihin, jotka on vahvistettu luettelossa.

Vaihtoehto 3: EU:n direktiivi, jossa määritellään yhteiset esteettömyysvaatimukset valikoiduille tuotteille ja palveluille sekä julkisten hankintojen alalla – direktiiviä sovellettaisiin ainoastaan silloin, kun jäsenvaltiot antavat esteettömyyslainsäädäntöä. Tässä vaihtoehdossa jäsenvaltioiden ei tarvitsisi säätää esteettömyysvaatimuksista ennen tiettyä päivämäärää, mutta jos ne säätävät tai ovat jo säätäneet niistä, niiden on noudatettava EU:n sääntöjä, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus kaikkialla sisämarkkinoilla. Kaikkien jäsenvaltioiden olisi taattava esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus, vaikka ne eivät antaisikaan esteettömyyslainsäädäntöä, ja käytettävä yhteisiä esteettömyysvaatimuksia julkisissa hankintamenettelyissä.

Vaihtoehto 4: EU:n direktiivi, jossa määritellään yhteiset esteettömyysvaatimukset valikoiduille tuotteille ja palveluille sekä julkisten hankintojen alalla – direktiiviä sovellettaisiin välittömästi kaikkiin jäsenvaltioihin. Tässä vaihtoehdossa kaikkien jäsenvaltioiden, myös niiden, jotka eivät ole vielä antaneet esteettömyyslainsäädäntöä, on otettava käyttöön uutta esteettömyyslainsäädäntöä ehdotettujen EU:n sääntöjen mukaisesti. Tällä vaihtoehdolla yhdenmukaistetaan esteettömyyssäännöt kaikilta osin kaikissa jäsenvaltioissa.

Sääntelytavat vaikuttivat kaikkein tehokkaimmilla EU:n tason toimilla, kun on kyse sisämarkkinoiden toiminnan nykyisiin ja odotettuihin ongelmiin puuttumisesta. Sääntelytavoista erityisesti direktiivin todettiin olevan linjassa sen lähestymistavan kanssa, joka on esitetty komission aiemmissa tiedonannoissa ja välineissä. Sillä voitaisiin varmistaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus ylittämättä sitä, mikä on välttämätöntä.

Huolellisen tarkastelun jälkeen vaikutustenarviointilautakunta antoi myönteisen lausunnon Euroopan komission yksiköiden laatimasta vaikutustenarviointikertomuksesta. Kertomuksen lopullisessa versiossa on otettu huomioon vaikutustenarviointilautakunnan suositukset.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

3.1. Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artiklan 1 kohta.

3.2. Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta sovelletaan, koska asiat, joita ehdotus koskee, eivät kuulu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. SEUT-sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan a ja g alakohdan mukaan

sisämarkkinat ja liikenne ovat aloja, joilla toimivalta on jaettu unionin ja jäsenvaltioiden kesken.

EU:n toimia tarvitaan, sillä jäsenvaltiot eivät voi ratkaista ongelmaa yksin. Ongelma kattaa valtioiden rajat ylittäviä näkökohtia, joiden ratkaisemiseen yksittäisten jäsenvaltioiden toiminta ei riitä. Sisämarkkinoiden toimintaa rajoittavat kahdenlaiset esteet: tämänhetkiset kaupan esteet ja sisämarkkinoiden täyden potentiaalin kehittämisen esteet. Erot kansallisten lähestymistapojen välillä aiheuttavat rasitteita ja esteitä yrityksille, jotka pyrkivät vuorovaikutukseen valtioiden rajojen yli.

Ongelmiin, joita aiheutuu kansallisten esteettömyysvaatimusten eroista – jotka todennäköisesti kasvavat entisestään heti, kun jäsenvaltiot alkavat panna täytäntöön vammaisyleissopimuksen mukaisia esteettömyysvelvoitteita – voidaan puuttua tehokkaasti ainoastaan soveltamalla yhteistä lähestymistapaa EU:n tasolla. Ainoastaan johdonmukaisella oikeuskehyksellä voidaan mahdollistaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla, kuten sidosryhmien kuulemisissakin on vahvistettu.

EU:n tason toimet olisivat toissijaisuusperiaatteen mukaisia, sillä painopiste asetettaisiin niihin tuotteisiin ja palveluihin, joihin liittyy todennetusti huomattavia sisämarkkinaongelmia (koska erilaiset kansalliset vaatimukset luovat kaupan esteitä). Sen vuoksi tätä ongelmaa on tarpeen käsitellä EU:n tasolla. Jäsenvaltioilla olisi edelleen yksinomainen vastuu muita tuotteita ja palveluja koskevien esteettömyysvaatimusten säätämisestä.

EU:n toimilla voidaan antaa lisäarvoa kansallisille esteettömyyssäädöksille, koska uudet säännöt takaavat esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden sisämarkkinoilla ja koska resurssien käyttö tehostuu. Jäsenvaltioiden olisi otettava vastaan sellaiset toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevat tuotteet ja palvelut, jotka ovat ehdotetun direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaiset. Tämän vapaan liikkuvuuden takaaminen vaikuttaisi myönteisesti talouteen. Koska ehdotuksella luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset talouden toimijoille ja estetään sisämarkkinoiden sirpaloituminen, se antaa oikeusvarmuutta ja avaa talouden toimijoille laajemmat tuote- ja palvelumarkkinat. Toimintarajoitteiset henkilöt, mukaan lukien vammaiset ja ikääntyneet, hyötyisivät tästä kolminkertaisesti: heidän käytettävissään olisi entistä suurempi valikoima esteettömiä tuotteita ja palveluja, ja lisäksi nämä tuotteet ja palvelut olisivat parempilaatuisia ja edullisempia.

3.3. Suhteellisuusperiaate

Mitä tulee suhteellisuusperiaatteeseen, ehdotetun säädöksen sisältö ja muoto eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan tavoitteen saavuttamiseksi.

Täytäntöönpanoaikataulussa otetaan huomioon tuotteiden elinkaari. Direktiivin soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja palvelut valittiin huolellisesti. Esteettömyysvelvoitteet koskevat ainoastaan uusia tuotteita, jotka saatetaan markkinoille direktiivin täytäntöönpanopäivän jälkeen, ja palveluita, joita tarjotaan kyseisestä päivästä alkaen.

Direktiiviehdotuksessa vahvistetaan yhteiset tavoitteet ja yleiset säännöt, mutta siitä, miten kyseiset tavoitteet saavutetaan ottaen huomioon kansalliset olosuhteet, päättävät jäsenvaltiot itse. Näin ollen direktiiviehdotuksessa määritellään esteettömyysvaatimukset ainoastaan toiminnallisella tasolla.

Velvoitteiden oikeasuhteisuutta on tarkasteltu huolellisesti. Tämä näkyy esimerkiksi siten, että vaatimustenmukaisuuden arviointia (oma lausunto) ja markkinoiden valvontaa varten on valittu kevennetyt menettelyt. Ne perustuvat menettelyihin, joita sovelletaan muutenkin

yleensä sisämarkkinoiden yhdenmukaistamislainsäädännössä²⁹. Myös vaatimustenmukaisuuden noudattamisesta valmistajille, palveluntarjoajille ja viranomaisille aiheutuvia kustannuksia on analysoitu. Analyysin tulos oli, että yhdenmukaistamisen hyödyt ovat yleisesti ottaen suuremmat kuin siitä aiheutuvat kustannukset.

Lisäksi direktiiviehdotuksella otetaan ”pienet ensin” -periaatteen mukaisesti käyttöön suojalausekkeita, jotka suojaavat talouden toimijoita kohtuuttomalta rasitteelta tai tuotteidensa ja palvelujensa perusteelliselta muuttumiselta (siitä aiheutuvalta kustannuksilta). Suojalausekkeissa otetaan huomioon muun muassa asianomaisten talouden toimijoiden toiminnan koko, resurssit ja luonne. Komission politiikan mukaisesti tarkasteltiin myös mahdollisuutta myöntää mikroyrityksille täydellinen vapautus. Se kuitenkin hylättiin, ja valituksi tulivat mainitut suojalausekkeet, sillä niiden avulla voidaan paremmin kohdistaa huomio siihen talouden toimijoiden joukkoon, jolle kustannukset saattavat – perustelluissa yksittäistapauksissa – olla kohtuuttomat verrattuina hyötyihin. Kyseisten suojalausekkeiden avulla on myös helpompi valvoa kokonaisvaikutuksia, joita näillä suojatoimilla on lainsäädännön tavoitteiden saavuttamiseen.

3.4. Vaikutus perusoikeuksiin

Ehdotuksella olisi myönteisiä vaikutuksia useisiin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuihin oikeuksiin. Se helpottaisi suoraan tai välillisesti seuraavien perusoikeuskirjan oikeuksien, vapauksien ja periaatteiden toteuttamista: ihmisarvo (1 artikla), oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen (3 artikla), oikeus koulutukseen (14 artikla), ammatillinen vapaus ja oikeus tehdä töitä (15 artikla), ikääntyneiden henkilöiden oikeudet (25 artikla), vammaisten sopeutuminen yhteiskuntaan (26 artikla) sekä liikkumis- ja oleskeluvapaus (45 artikla).

Talouden toimijoihin tällä ehdotuksella olisi ristiriitaisia vaikutuksia muuan muassa elinkeinovapauden (16 artikla) ja omistusoikeuden (17 artikla) osalta. Ensi sijassa tämä ehdotus edistäisi elinkeinovapauden ja omistusoikeuden toteutumista, koska se poistaisi kaupan esteitä ja lisäisi siten sisämarkkinoiden potentiaalia. Ehdotus saattaisi kuitenkin myös jossain määrin rajoittaa niiden toteutumista sitä mukaa kuin jäsenvaltioissa annetaan uutta lainsäädäntöä. Uusista säännöistä johtuvat rajoitukset olisivat kuitenkin perusteltuja ja oikeasuhteisia. Ne myös lisäisivät EU:n sisäisen kaupan potentiaalia, mistä hyötyisivät talouden toimijat itse. Uudet säännöt olisivat perusteltuja myös muiden perusoikeuksien, muun muassa edellä mainittujen, edistämiseksi.

3.5. Ehdotus

Ehdotetulla direktiivillä annetaan yhtenäinen EU:n tason määritelmä ja luodaan täytäntöönpanokehys tietyjä tuotteita ja palveluja koskeville esteettömyysvaatimuksille. Jäljempänä on tiivistelmä ehdotetun direktiivin osista.

Soveltamisala

Ehdotetulla direktiivillä pyritään

- yhdenmukaistamaan tietyjä tuotteita ja palveluja koskevat esteettömyysvaatimukset sekä
- konkretisoimaan näiden esteettömyysvaatimusten avulla esteettömyysvelvoitteet, joista on jo säädetty EU:n lainsäädännössä (muun muassa julkisten hankintojen sekä

²⁹ Ks. päätös N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta, liite II (EUVL L 218, 13.8.2008).

Euroopan rakenne- ja investointirahastojen alalla) mutta joita ei vielä ole määritelty. Soveltamisala määräytyy kunkin säädöksen mukaan eikä sitä muuteta ehdotetulla direktiivillä.

Esteettömyysvaatimukset ja vapaa liikkuvuus

Ehdotetulla direktiivillä parannetaan sisämarkkinoiden toimintaa asettamalla yhdenmukaiset sitovat esteettömyysvaatimukset tietyille tuotteille ja palveluille ja siten poistamalla kansallisten säädösten välisten erojen aiheuttamat esteet. Asiaa koskeva tuote- ja palveluvalikoima perustuu useisiin ulkoisiin ja sisäisiin kuulemisiin yritysten ja vammaisten tarpeista, asiantuntijakyselyyn esteettömyyslainsäädännöstä ja sen täytäntöönpanosta 27 jäsenvaltiossa sekä analyysiin tämänhetkistä kansallisten säädösten välisistä eroista yhdeksässä EU:n jäsenvaltiossa, joiden osuus EU:n bruttokansantuotteesta on yhteensä noin 80 prosenttia ja EU:n väestöstä 77 prosenttia.

Ehdotuksella varmistetaan, että kaikki esteettömyysvaatimusten mukaiset tuotteet ja palvelut voivat liikkua vapaasti sisämarkkinoilla.

Yritysten taas on helpompi noudattaa esteettömyysvelvoitteita, sillä EU:n lainsäädännön mukaisen esteettömien tuotteiden ja palvelujen hankkimista tai rahoittamista koskevan velvoitteen täytäntöönpanoon sovelletaan samoja toiminnallisia esteettömyysvaatimuksia.

Ehdotukseen on sisällytetty suojalausekkeita.

Jäsenvaltioiden täytäntöönpanotoimet

- Ehdotetulla direktiivillä yhdenmukaistetaan tiettyjä tuotteita ja palveluja koskevat esteettömyysvaatimukset EU:n tasolla sekä poistetaan kyseisten tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteet.
- Ehdotetussa direktiivissä ei säädetä yksityiskohtaisesti siitä, miten velvoite tehdä tuotteesta tai palvelusta esteetön esteettömyysvaatimusten mukaisesti on täytettävä käytännössä. Jos tämä johtaa kaikesta huolimatta sisämarkkinaesteisiin, komissio voi harkita jatkossa muita vaihtoehtoja jäsenvaltioille annettavaksi ohjeistukseksi, kuten standardointi- tai täytäntöönpanotoimenpiteitä.
- Direktiiviin sisältyy mahdollisuus käyttää vapaaehtoisia yhdenmukaistettuja standardeja sen arvioimiseksi, täyttyvätkö esteettömyysvaatimukset.
- Esteettömyysvaatimusten asianmukaisen täytäntöönpanon ja sen valvonnan varmistamiseksi direktiivissä säädetään, että sitä, ovatko tuotteet esteettömyysvaatimusten mukaisia, voidaan arvioida kevennetyllä menettelyllä (oma lausunto) ja olemassa olevien markkinavalvontamekanismien avulla. Direktiivin mukaan myös palvelujen vaatimustenmukaisuus voidaan tarkastaa kevennetyllä menettelyllä.
- Direktiivissä säädetään, että sen noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset tulevat voimaan viimeistään kaksi vuotta direktiivin voimaantulon jälkeen.
- Direktiivissä vaaditaan, että kaikkien toimenpiteiden, mukaan lukien tuotteiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevat toimenpiteet sekä 3 artiklassa säädetyt toimenpiteet, on oltava sovellettavissa jäsenvaltioissa viimeistään kuuden vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta.
- Soveltamisen määräaika toimenpiteille, joista säädetään VI luvussa – määriteltäessä esteettömyys viittaamalla tämän direktiivin vaatimuksiin tapauksissa, joissa EU:n

lainsäädännössä säädetään esteettömyysvelvoitteista antamatta niille määritelmiä tai eritelmiä – on kuusi vuotta direktiivin voimaantulosta.

Selittävät asiakirjat

Komissio katsoo, että tässä nimenomaisessa tapauksessa on perusteltua pyytää jäsenvaltioita toimittamaan komissiolle asiakirjoja, joissa selvennetään yhteyttä tämän direktiivin säännösten ja niiden säännösten, joilla direktiivin säännökset saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, vastaavien osien välillä.

- Kansallisten esteettömyyssäädösten sisältö ja täytäntöönpano aiheuttavat haasteita, koska eri jäsenvaltioiden oikeusperinteet poikkeavat toisistaan suuresti. Esteettömyyttä saatetaan säännellä esimerkiksi syrjinnän vastaisella lainsäädännöllä, vammaisia koskevalla lainsäädännöllä tai muilla alakohtaisilla säädöksillä. Tämä direktiivi sisältää lisäksi tiettyjä valikoituja tuotteita ja palveluja koskevia esteettömyysvaatimuksia ja siten useita erilaisia oikeudellisia velvoitteita.
- Direktiivin täytäntöönpano edellyttää muutosten tekemistä useisiin kansallisen oikeusjärjestyksen osa-alueisiin. Muutokset koskevat lukuisia jäsenvaltioiden sääntöjä sekä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä. Täytäntöönpano koskee todennäköisesti paitsi kansallisen tason lainsäädäntöä myös alueellista ja paikallista lainsäädäntöä eri tasoilla jäsenvaltioissa. Siksi direktiivin saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöä odotetaan vaikuttavan moniin osiin kansallista oikeusjärjestystä.

Näistä syistä komissio katsoo, että kansallisen täytäntöönpanoprosessin ymmärtämisen kannalta on välttämätöntä liittää selittäviä asiakirjoja tiedoksi annettaviin kansallisiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin. Tätä taustaa vasten on kohtuullista pyytää jäsenvaltioita ottamaan vastuulleen asiaa koskeva hallinnollinen rasite ja esittämään selittäviä asiakirjoja, joiden avulla komissio kykenee hoitamaan tehtävänsä eli valvomaan tämän monialaisen ja esteettömyyttä koskevien EU:n toimenpiteiden kannalta keskeisen direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Miten järjestelmä toimii?

- Ehdotetun direktiivin tavoitteena on sellaisten sisämarkkinaesteiden ehkäiseminen ja poistaminen, jotka johtuvat toisistaan poikkeavista kansallisista säännöksistä. Näin ollen direktiivi ohjeistaa jäsenvaltioita vammaisyleissopimuksen esteettömyysmääräysten noudattamisessa.

Direktiivillä pyritään yhdenmukaistamaan esteettömyysvaatimuksia EU:ssa toiminnallisten vaatimusten avulla eli sellaisten yleisten periaatteiden avulla, jotka perustuvat kaikkia palvelevan suunnittelun lähestymistapaan – ei siis yksityiskohtaisten teknisten säännösten avulla. Tämä taso riittäisi varmistamaan, että direktiivin kattamien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinat toimivat moitteettomasti.

Direktiivissä otetaan samalla huomioon tilanteet, joissa yhdenmukaistamisen olisi oltava yksityiskohtaisempaa joidenkin tuotteiden ja palvelujen osalta tai joissa yritykset tarvitsisivat tarkempia ja selkeämpiä ohjeita, jotta vaatimusten noudattaminen olisi helpompaa. Näitä tapauksia varten direktiivissä annetaan useita vaihtoehtoja: vapaaehtoisten yhdenmukaistettujen standardien käyttö ja, jos yhdenmukaistettuja standardeja ei ole, täytäntöönpanosäädösten käyttö, jotta esteettömyysvaatimukset voidaan määritellä tarkemmin. Näitä välineitä olisi tavanomaisesti käytettävä vasta, kun direktiiviä on sovellettu kohtuullisen ajan verran. Lisäksi edellytyksenä olisi, että markkinoiden/kuluttajien tarve pidemmälle käyvästä yhdenmukaistamisesta voidaan osoittaa ja että joko markkinoilla tai sääntelyssä on todennetusti epäkohtia.

Pyyntö laatia eurooppalaisia standardeja asetuksen (EU) N:o 1025/2012 mukaisesti on eräs mahdollisista ja vakiintuneista tavoista täsmentää EU:n sisämarkkinalainsäädäntöön sisältyviä oikeudellisia vaatimuksia. Yhdenmukaistetut standardit sisältävät teknisiä yksityiskohtia siitä, miten tuotteista ja palveluista tehdään esteettömiä. Asetuksella (EU) N:o 1025/2012 säännellään myös sen standardointimenettelyn avoimuudesta ja osallistavuudesta, joka johtaa pyydettyjen standardien hyväksymiseen.

Yhdenmukaistettujen standardien soveltaminen on edelleen vapaaehtoista. Käytettäessä yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, oletetaan kuitenkin lähtökohtaisesti, että direktiivin esteettömyysvaatimukset, jotka kyseiset standardit tai niiden osat kattavat, täyttyvät, mikä merkitsee sitä, että kyseiset tuotteet ja palvelut voivat liikkua vapaasti EU:n sisämarkkinoilla. Asetuksessa (EU) N:o 1025/2012 säädetään myös yhdenmukaistettuihin standardeihin liittyviä vastalauseita koskevista menettelyistä tapauksissa, joissa kyseiset standardit eivät täytä tässä direktiivissä asetettuja esteettömyysvaatimuksia kaikilta osin.

- Ehdotetulla direktiivillä autetaan yrityksiä täyttämään esteettömyysvelvoitteensa, sillä EU:n lainsäädännön mukaisen esteettömyysvelvoitteen määrittelyyn sovelletaan samoja toiminnallisia esteettömyysvaatimuksia. Tällainen velvoite on esimerkiksi tarkistettuihin julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin sisältyvä velvoite, jonka mukaan jäsenvaltioiden on hankittava tai rahoitettava esteettömiä tuotteita ja palveluja.

Täytäntöönpanovaltuudet ja loppusäännökset

- Täytäntöönpanovaltaa käytetään, kun on tarpeen luoda yhdenmukaiset edellytykset tämän direktiivin velvoitteiden täytäntöön panemiseksi.
- Komissiota avustaa asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea. Direktiivissä viitataan tarkastelumenettelyyn, jota sovelletaan eri tilanteissa direktiivin artiklojen mukaisesti.

Tämän direktiivin soveltamista tarkastellaan uudelleen viiden vuoden kuluessa soveltamisen alkamisesta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä ehdotuksella on vain hyvin vähäisiä vaikutuksia talousarvioon. Ainoat toimintakustannukset liittyvät tämän direktiivin soveltamista koskevan kertomuksen laatimiseen: toimintamäärärahat ovat 0,2 miljoonaa euroa voimassa olevan budjettikohdan mukaisesti. Lisäksi direktiivin antamisen jälkeiset hallinnolliset kustannukset ovat noin 0,182 miljoonaa euroa vuodessa, ja ne liittyvät asiaa koskevien komiteakokousten järjestämiseen. Menot hoidetaan sisäisillä uudelleenjärjestelyillä, eivätkä ne edellytä määrärahojen lisäystä.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan, ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen, sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille, ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³⁰, noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä, sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tämän direktiivin tarkoituksena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa lähentämällä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä sekä poistamalla tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteitä. Näin voidaan lisätä esteettömien tuotteiden ja palvelujen saatavuutta sisämarkkinoilla.
- (2) Esteettömistä tuotteista ja palveluista on suurta kysyntää, ja niiden kuluttajien lukumäärä, joilla on jokin vamma ja/tai toimintarajoite, kasvaa huomattavasti Euroopan unionin väestön ikääntyessä. Tekemällä tuotteista ja palveluista esteettömämpiä yhteiskunnasta tulee osallistavampi ja itsenäinen elämä helpottuu.
- (3) Erot jäsenvaltioiden antamien niiden lakien ja hallinnollisten määräysten välillä, jotka koskevat toimintarajoitteisten henkilöiden, myös vammaisten, käyttämien tuotteiden ja palvelujen esteettömyyttä, rajoittavat tällaisten tuotteiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta sekä vääristävät toimivaa kilpailua sisämarkkinoilla. Tällaisilla esteillä on huomattavia vaikutuksia talouden toimijoihin, varsinkin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritykset).
- (4) Kansallisten esteettömyysvaatimusten väliset erot eivät kannusta etenkin itsenäisiä ammatinharjoittajia eivätkä pk- ja mikroyrityksiä osallistumaan liiketoimintaan omien kotimarkkinoidensa ulkopuolella. Jäsenvaltioissa voimassa olevat kansalliset tai jopa alueelliset tai paikalliset esteettömyysvaatimukset eroavat toisistaan sekä kattavuudeltaan että tarkkuudeltaan. Nämä erot ovat haitaksi kilpailukyvyille ja kasvuille, koska esteettömien tuotteiden ja palvelujen kehittämisestä ja markkinoinnista kutakin yksittäistä kansallista markkinaa varten koituu lisäkustannuksia.

³⁰ EUVL C , , s.

- (5) Esteettömien tuotteiden kuluttajilta ja esteettömien palvelujen vastaanottajilta peritään korkeita hintoja, koska toimittajien välinen kilpailu on vähäistä. Kansallisten lainsäädäntöjen eroista johtuva hajanaisuus pienentää hyötyä, jota voitaisiin saada vaihtamalla kansallisella ja kansainvälisellä tasolla kokemuksia yhteiskunnalliseen ja tekniseen kehitykseen mukautumisesta.
- (6) Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaamiseksi on välttämätöntä lähentää kansallisia säädöksiä unionin tasolla, jotta voidaan poistaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen markkinoiden hajanaisuus, saada mittakaavaetuja, helpottaa valtioiden rajat ylittävää kauppaa ja liikkuvuutta sekä auttaa talouden toimijoita kohdistamaan resursseja innovointiin sen sijaan, että ne pyrkisivät täyttämään erilaiset oikeudelliset vaatimukset eri puolilla unionia.
- (7) Esteettömyysvaatimusten yhdenmukaistamisen tuomat sisämarkkinaedut on osoitettu hissejä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/33/EU³¹ sekä liikenteen alaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 661/2009³² soveltamisen yhteydessä.
- (8) Amsterdamin sopimukseen liitettyssä julistuksessa N:o 22 jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssi oli yhtä mieltä siitä, että unionin toimielinten on otettava huomioon vammaisten tarpeet luonnosteltaessa toimenpiteitä perustamissopimuksen 114 artiklan nojalla.
- (9) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja periaatteita, jotka on tunnustettu erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan, että vammaisten oikeuksia hyötyä toimenpiteistä, joilla taataan heidän itsenäinen elämänsä, yhteiskunnallinen ja ammatillinen sopeutumisensa sekä osallistumisensa yhteiskuntaelämään, kunnioitetaan kaikilta osin, ja edistämään Euroopan unionin perusoikeuskirjan 26 artiklan soveltamista.
- (10) ”Digitaalisten sisämarkkinoiden strategian” yleisenä tavoitteena on tuottaa kestäviä taloudellisia ja yhteiskunnallisia hyötyjä yhdennetyillä digitaalisilla sisämarkkinoilla. Kuluttajat eivät edelleenkään voi hyötyä kaikista sisämarkkinoiden tarjoamista hinta- ja valikoimaeduista unionissa, koska rajatylittäviä verkko-ostoksia tehdään edelleen hyvin vähän. Hajanaisuus heikentää myös valtioiden rajat ylittävän verkkokaupan transaktioita. Lisäksi tarvitaan yhteensovitettuja toimia, jotta uusi sähköinen sisältö on rajoituksetta myös vammaisten saatavilla. Sen vuoksi on tarpeen yhdenmukaistaa esteettömyysvaatimukset digitaalisten sisämarkkinoiden koko laajuudelta ja varmistaa, että kaikki unionin kansalaiset heidän kykyihinsä katsomatta voivat hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista eduista.
- (11) SEUT-sopimuksen 216 artiklan 2 kohdan mukaan sopimukset, jotka unioni tekee, sitovat unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita. Näin ollen unionin liittyttyä Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista, jäljempänä ’vammaisyleissopimus’, vammaisyleissopimuksen määräyksistä on tullut erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä.

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/33/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, hissejä ja hissien turvakomponentteja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 251).

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 661/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, moottoriajoneuvojen, niiden perävaunujen sekä niihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden yleiseen turvallisuuteen liittyvistä tyyppihyväksyntävaatimuksista (EUVL L 200, 31.7.2009, s. 1).

- (12) Vammaisyleissopimuksen 9 artiklan mukaan sopimuspuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintäteknologiaan ja -järjestelmiin, sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin kaupunki- ja maaseutualueilla. Vammaisten henkilöiden oikeuksia käsittelevä Yhdistyneiden Kansakuntien komitea on todennut, että on tarpeen luoda oikeuskehys, joka sisältää konkreettisia, toteuttamiskelpoisia ja aikataulusidonnaisia vertailuarvoja, jotta esteettömyyden asteittaista täytäntöönpanoa voidaan seurata.
- (13) Vammaisyleissopimuksen voimaantulo jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltioiden on annettava täydentäviä kansallisia säännöksiä tuotteiden ja palvelujen esteettömyydestä, mikä ilman unionin toimia kuitenkin johtaisi entistä suurempiin eroihin kansallisten säännösten välillä.
- (14) Siksi on tarpeen helpottaa vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa säätämällä yhteisistä unionin säännöistä.
- (15) Komission tiedonannossa ”Euroopan vammaisstrategia 2010–2020: uudistettu sitoutuminen esteettömään Eurooppaan”³³ vahvistetaan vammaisyleissopimuksen mukaisesti esteettömyys yhdeksi sen kahdeksasta toiminta-alasta. Sen tavoitteena on taata tuotteiden ja palvelujen esteettömyys.
- (16) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja palvelut valittiin vaikutusten arvioinnin aikana toteutetun analyttisen tarkastelun perusteella. Tarkastelussa yksilöitiin sellaiset tuotteet ja palvelut, jotka ovat merkityksellisiä toimintarajoitteisille henkilöille, mukaan lukien vammaiset ja ikääntyneet ja joista jäsenvaltiot ovat antaneet tai todennäköisesti antavat toisistaan poikkeavia kansallisia esteettömyysvaatimuksia.
- (17) Jotta tuote tai palvelu voidaan luokitella esteettömäksi vammaisten ja ikääntyneiden osalta, sen on täytettävä 3 artiklassa määritellyt ja liitteessä I luetellut esteettömyysvaatimukset. Verkkokauppaa koskevia esteettömyysvaatimuksia sovelletaan myös tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettujen palvelujen myyntiin verkossa.
- (18) Esteettömyysvaatimukset olisi muotoiltava niin, että ne aiheuttavat talouden toimijoille ja jäsenvaltioille mahdollisimman pienen rasitteen. Niitä olisi erityisesti sovellettava ainoastaan huolellisesti valikoituihin tuotteisiin ja palveluihin.
- (19) Sen vuoksi on tarpeen täsmentää esteettömyysvaatimukset tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen markkinoille saattamista varten, jotta voidaan varmistaa kyseisten tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla.
- (20) Tässä direktiivissä olisi tehtävä pakolliseksi yleisten tavoitteiden muodossa annettujen toiminnallisten esteettömyysvaatimusten käyttö. Kyseisten toiminnallisten esteettömyysvaatimusten olisi oltava riittävän tarkkoja, jotta voidaan luoda oikeudellisesti sitovia velvoitteita, ja riittävän yksityiskohtaisia, jotta voidaan arvioida vaatimustenmukaisuutta ja taata siten sisämarkkinoiden moitteeton toiminta asianomaisten tuotteiden ja palvelujen osalta.
- (21) Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisen sektorin elinten verkkosivustojen saavutettavuudesta³⁴ sisältää esteettömyysvaatimuksia tietyille

³³ KOM(2010) 636.

³⁴ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisen sektorin elinten verkkosivustojen saavutettavuudesta COM(2012) 721.

julkisen sektorin elinten verkkosivustoille. Lisäksi siinä ehdotetaan, että vahvistettaisiin menetelmä, jonka avulla seurataan, ovatko asiaankuuluvat verkkosivustot mainitussa direktiivissä lueteltujen vaatimusten mukaisia, ja raportoidaan asiasta. Sekä esteettömyysvaatimuksia että seuranta- ja raportointimenetelmiä, joista säädetään kyseisessä direktiivissä, olisi sovellettava julkisen sektorin elinten verkkosivustoihin. Sen varmistamiseksi, että asiaankuuluvat viranomaiset panevat täytäntöön samat esteettömyysvaatimukset riippumatta säännellyn verkkosivuston tyypistä, tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset olisi saatettava julkisen sektorin elinten verkkosivustojen saavutettavuutta koskevan direktiiviehdotuksen mukaisiksi. Julkisen sektorin verkkosivuilla tapahtuva verkkokauppatoiminta, jota mainittu direktiivi ei kata, kuuluu tämän ehdotuksen soveltamisalaan. Näin voidaan varmistaa, että tuotteiden ja palveluiden verkkomyynti – riippumatta siitä, onko kyse julkisesta vai yksityisestä myynnistä – on esteetöntä vammaisten ja ikääntyneiden osalta.

- (22) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta tämän direktiivin kattamien ja asiaankuuluvat esteettömyysvaatimukset täyttävien tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus unionissa ei esty esteettömyyteen liittyvistä syistä.
- (23) Rakennettua ympäristöä koskevat yhtenäiset esteettömyysvaatimukset voisivat joissakin tapauksissa helpottaa asiaa koskevien palvelujen ja vammaisten vapaata liikkuvuutta. Sen vuoksi jäsenvaltiot voivat tämän direktiivin perusteella määrätä, että rakennetun ympäristön, jota käytetään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen, on täytettävä liitteessä X vahvistetut esteettömyysvaatimukset.
- (24) On tarpeen säätää, että niissä unionin säädöksissä, joissa vahvistetaan esteettömyysvelvoitteet muttei säädetä esteettömyysvaatimuksista tai -eritelmistä, esteettömyys määritellään viittaamalla tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksiin. Tämä koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/23/EU³⁵, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/24/EU³⁶ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/25/EU³⁷, joiden mukaan teknisissä eritelmissä ja teknisissä tai toiminnallisissa vaatimuksissa, jotka koskevat mainittujen direktiivien soveltamisalaan kuuluvia käyttöoikeussopimuksia, urakoita tai palveluja, on otettava huomioon vammaisten tai kaikkia palvelevan suunnittelun käyttäjien esteettömyystarpeet.
- (25) Esteettömyys olisi toteutettava poistamalla esteitä ja ehkäisemällä niiden syntyä, mieluiten noudattamalla universaalin tai kaikkia palvelevan suunnittelun lähestymistapaa. Esteettömyys ei saisi sulkea pois kohtuullisten mukauttamistoimien toteuttamista, jos sellaisesta säädetään kansallisessa tai unionin lainsäädännössä.
- (26) Pk- ja mikroyritykset luovat suurimman osan työpaikoista unionissa. Näillä yrityksillä, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä tulevan kasvun kannalta, on hyvin usein vaikeuksia kehittää tuotteitaan tai palvelujaan, erityisesti rajatylittävässä kontekstissa. Kansallisia esteettömyyssäännöksiä on siksi tarpeen yhdenmukaistaa siten, että helpotetaan pk- ja mikroyritysten työtä ja säilytetään niitä koskeva välttämätön suoja.

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

- (27) Tämän direktiivin olisi perustuttava Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen N:o 768/2008/EY³⁸, sillä se koskee tuotteita, jotka jo kuuluvat unionin muiden säädösten soveltamisalaan. Näin voidaan taata unionin lainsäädännön johdonmukaisuus.
- (28) Kaikkien toimitus- ja jakeluketjuun kuuluvien talouden toimijoiden olisi varmistettava, että ne asettavat saataville markkinoille ainoastaan sellaisia tuotteita, jotka ovat tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia. On tarpeen säätää selkeästä ja oikeasuhteisesta velvollisuuksien jakautumisesta, joka vastaa kunkin toimijan tehtävää toimitus- ja jakeluprosessissa.
- (29) Talouden toimijoiden olisi oltava vastuussa tuotteiden ja palvelujen vaatimustenmukaisuudesta sen mukaan, mikä on niiden rooli toimitusketjussa, jotta voidaan taata korkeatasoinen esteettömyyden suoja ja oikeudenmukainen kilpailu unionin markkinoilla.
- (30) Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa täydellinen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska sillä on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja valmistusprosessista. Velvoite arvioida vaatimustenmukaisuutta olisi oltava valmistajalla.
- (31) Jakelijat ja tuojat olisi otettava mukaan kansallisten viranomaisten suorittamiin markkinavalvontatehtäviin, ja niiden olisi osallistuttava toimiin aktiivisesti antamalla toimivaltaisille viranomaisille kaikki tarvittavat tiedot asiaankuuluvasta tuotteesta.
- (32) Tuojiin olisi varmistettava, että kolmansista maista peräisin olevat tuotteet, jotka tulevat unionin markkinoille, ovat tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia, ja etenkin, että valmistajat ovat tehneet asianmukaisia vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyitä kyseisten tuotteiden osalta.
- (33) Tuotetta markkinoille saattaessaan kunkin tuojan olisi ilmoitettava tuotteesta nimensä ja osoite, josta yritykseen saa yhteyden.
- (34) Jakelijoiden olisi varmistettava, että niiden tuotteelle suorittama käsittely ei vaikuta haitallisesti tuotteen vaatimustenmukaisuuteen suhteessa tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksiin.
- (35) Kutakin talouden toimijaa, joka saattaa tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttaa tuotetta tavalla, joka voi vaikuttaa sovellettavien vaatimusten täyttymiseen, on pidettävä valmistajana, ja tällaisen talouden toimijan on otettava hoitaakseen valmistajalle kuuluvat velvoitteet.
- (36) Suhteellisuuteen liittyvistä syistä esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava ainoastaan siinä määrin kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta talouden toimijalle, jota asia koskee, eivätkä edellytä tuotteiden ja palvelujen muuttamista siten, että niistä tulisi perustavanlaatuisesti erilaisia määriteltyihin perusteisiin nähden.
- (37) Tässä direktiivissä olisi noudatettava ”pienet ensin” -periaatetta ja otettava huomioon pk-yrityksille aiheutuva hallinnollinen rasite. Tämän direktiivin olisi sisällettävä vain muutamia vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevia sääntöjä, ja siinä olisi vahvistettava suojalausekkeet talouden toimijoita varten. Siinä ei siten säädettä yleisistä poikkeus- ja erityisjärjestelyistä kyseisiä yrityksiä varten. Näin ollen laadittaessa sääntöjä kaikkein asianmukaisimpien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen valitsemista ja toteuttamista varten olisi otettava huomioon pk-yritysten tilanne, ja esteettömyysvaatimusten vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät velvoitteet olisi

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY, tehty 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 82).

rajattava sellaisiksi, ettei niistä aiheudu pk-yrityksille kohtuutonta rasitetta. Lisäksi markkinavalvontaviranomaisten olisi toiminnassaan otettava riittävällä tavalla huomioon yritysten koko ja kyseisen tuotannon luonne (pienet sarjat tai muu kuin sarjatuotanto), eikä niiden pitäisi tässä yhteydessä luoda tarpeettomia esteitä pk-yrityksille eikä laiminlyödä yleisen edun suojaamista.

- (38) Kaikkien talouden toimijoiden olisi toimittava vastuullisesti ja noudattaen kaikkia sovellettavia oikeudellisia vaatimuksia, kun ne saattavat tuotteita markkinoille tai asettavat niitä saataville markkinoilla taikka tarjoavat palveluja markkinoilla.
- (39) Jotta vaatimustenmukaisuuden arviointi sovellettavien vaatimusten osalta olisi helpompaa, on tarpeen säätää vaatimustenmukaisuusolettamasta sellaisille tuotteille ja palveluille, jotka vastaavat vapaaehtoisia yhdenmukaistettuja standardeja, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012³⁹ mukaisesti tarkoituksena ilmaista yksityiskohtaiset tekniset eritelmät kyseisiä vaatimuksia varten. Komissio on jo antanut Euroopan standardointiorganisaatioille useita esteettömyyttä koskevia standardointipyyntöjä, joilla on merkitystä yhdenmukaistettujen standardien valmistelun kannalta.
- (40) Yhdenmukaistettujen standardien puuttuessa ja jos se on markkinoiden yhdenmukaistamiseksi tarpeen, komission olisi voitava antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan yhtenäiset tekniset eritelmät tässä direktiivissä asetettuja esteettömyysvaatimuksia varten.
- (41) Jotta varmistetaan tosiasiallinen mahdollisuus saada tietoja markkinavalvontaa varten, tietojen, joita vaaditaan vakuutuksen antamiseksi vaatimustenmukaisuudesta suhteessa kaikkiin sovellettaviin unionin säädöksiin, olisi oltava saatavilla yhdessä ainoassa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa. Hallinnollisen rasitteensa vähentämiseksi talouden toimijoiden olisi voitava sisällyttää tällaiseen yhteen ainoaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutukseen asiaa koskevia yksittäisiä vaatimustenmukaisuusvakuutuksia.
- (42) Tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnin osalta tässä direktiivissä olisi käytettävä päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä II kuvattua sisäisen tuotannonvalvonnan menettelyä (moduuli A), koska sen avulla talouden toimijat voivat osoittaa ja toimivaltaiset viranomaiset varmistaa ilman kohtuutonta rasitetta, että markkinoilla saataville asetettavat tuotteet täyttävät esteettömyysvaatimukset.
- (43) Tietojen, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, ovatko palvelut esteettömyysvaatimusten mukaisia, olisi sisällyttävä yleisiin ehtoihin tai vastaavaan asiakirjaan.
- (44) CE-merkintä osoittaa, että tuote on tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukainen, ja se on näkyvä seuraus koko vaatimustenmukaisuuden arviointiprosessista laajassa merkityksessä. Tässä direktiivissä olisi noudatettava CE-merkintään sovellettavia yleisiä periaatteita, joista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/ETY, 94/25/ETY, 95/16/ETY, 97/23/ETY, 98/34/ETY, 2004/22/ETY, 2007/23/ETY, 2009/23/ETY ja 2009/105/ETY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008⁴⁰.

- (45) Kiinnittämällä CE-merkinnän tuotteeseen valmistaja antaa asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti vakuutuksen siitä, että tuote on kaikkien sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen ja että valmistaja ottaa tuotteesta täyden vastuun.
- (46) Päätöksen N:o 768/2008/EY mukaisesti jäsenvaltiot ovat vastuussa vahvan ja tehokkaan tuotteiden markkinavalvonnan varmistamisesta alueellaan, ja niiden olisi annettava markkinavalvontaviranomaisilleen riittävästi toimivaltaa ja resursseja.
- (47) Jäsenvaltioiden olisi tarkastettava, ovatko palvelut tämän direktiivin velvoitteiden mukaisia, ja seurattava vaatimustenvastaisuuteen liittyvien valitusten tai raporttien käsittelyä sen varmistamiseksi, että korjaavia toimia toteutetaan.
- (48) Jäsenvaltioiden odotetaan varmistavan, että markkinavalvontaviranomaiset tarkastavat V luvun mukaisesti, noudattavatko talouden toimijat 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja perusteita.
- (49) Jäsenvaltioiden odotetaan varmistavan, että 22 artiklassa mainitut toimivaltaiset viranomaiset toimittavat komissiolle ilmoituksen 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeusjärjestelyjen käytöstä ja sisällyttävät siihen mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin VI luvun mukaisesti.
- (50) Olisi luotava suojalausekemenettely, jota sovelletaan ainoastaan silloin, kun jäsenvaltiot ovat eri mieltä jonkin jäsenvaltion toteuttamista toimenpiteistä, ja jonka kautta ne, joita asia koskee, saavat tietoa suunnitelluista toimista sellaisten tuotteiden suhteen, jotka eivät täytä tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia. Tällä tavoin markkinavalvontaviranomaisten olisi jo varhaisemmassa vaiheessa mahdollista ryhtyä yhteisiin toimiin asiaankuuluvien talouden toimijoiden kanssa tällaisten tuotteiden suhteen.
- (51) Silloin kun jäsenvaltiot ja komissio ovat yhtä mieltä jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen oikeutuksesta, komissiolta ei pitäisi edellyttää jatkotoimia, paitsi jos vaatimustenvastaisuuden voidaan katsoa johtuvan yhdenmukaistetun standardin puutteista.
- (52) Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset tämän direktiivin IV luvun täytäntöönpanolle, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁴¹ mukaisesti.
- (53) Jäsenvaltiot ovat selittävästä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevista toimenpiteistä yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjä pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna.

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (54) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteiden poistaminen ja sen myötä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistäminen, koska se edellyttää erilaisten voimassa olevien sääntöjen yhdenmukaistamista kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla määrittelemällä yhtenäiset esteettömyysvaatimukset ja sisämarkkinoiden toimintaa koskevat säännöt. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Soveltamisala

1. Tämän direktiivin I, II–V ja VII lukua sovelletaan seuraaviin tuotteisiin:
 - a) yleiskäyttöiset tietokonelaitteet ja käyttöjärjestelmät;
 - b) itsepalvelupääteperiaatteella toimivat
 - i) pankkiautomaatit,
 - ii) matkalippuautomaatit,
 - iii) lähtöselvitysautomaatit;
 - c) kuluttajapäätelaitteet, joissa on puhelinpalveluihin liittyvä kehittynyt tietojenkäsittelykapasiteetti;
 - d) kuluttajapäätelaitteet, joissa on audiovisuaalisiin mediapalveluihin liittyvä kehittynyt tietojenkäsittelykapasiteetti;
2. Tämän direktiivin I, II–V ja VII lukua sovelletaan seuraaviin palveluihin:
 - a) puhelinpalvelut ja niihin liittyvät kuluttajapäätelaitteet, joissa on kehittynyt tietojenkäsittelykapasiteetti;
 - b) audiovisuaaliset mediapalvelut ja niihin liittyvät kuluttajalaitteet, joissa on kehittynyt tietojenkäsittelykapasiteetti;
 - c) lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelut;
 - d) pankkipalvelut;
 - e) sähkökirjat;
 - f) verkkokauppa.
3. Tämän direktiivin I, VI ja VII lukua sovelletaan
 - a) julkisiin hankintoihin ja käyttöoikeussopimuksiin, jotka kuuluvat direktiivin 2014/23/EU⁴², direktiivin 2014/24/EU ja direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan;
 - b) niiden ohjelmien valmisteluun ja toteuttamiseen, joihin sovelletaan Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1303/2013⁴³ sekä Euroopan

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

sosiaalirahastosta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1304/2013⁴⁴;

- c) tarjousmenettelyihin, jotka koskevat rautateiden ja maanteiden julkisia henkilöliikennepalveluja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007⁴⁵ mukaisesti;
- d) liikenneinfrastruktuuriin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1315/2013⁴⁶ mukaisesti.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- (1) 'esteettömillä tuotteilla ja palveluilla' sellaisia tuotteita ja palveluja, jotka ovat toimintarajoitteisten henkilöiden, myös vammaisten, havaittavissa, hallittavissa ja ymmärrettävissä yhdenvertaisesti muiden kanssa;
- (2) 'universaalilla suunnittelulla' tai 'kaikkia palvelevalla suunnittelulla' tuotteiden, ympäristöjen, ohjelmien ja palvelujen sellaista suunnittelua, että kaikki ihmiset voivat käyttää niitä mahdollisimman laajasti ilman mukautuksen tai erikoissuunnittelun tarvetta; määritelmä ei sulje pois apuvälineitä, joita tietyt toimintarajoitteisten henkilöiden ryhmät, mukaan lukien vammaiset, mahdollisesti tarvitsevat;
- (3) 'toimintarajoitteisilla henkilöillä' henkilöitä, joilla on sellainen fyysinen, psyykkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, ikääntymiseen liittyvä vamma taikka jokin muu ihmiskehon toimintaan liittyvä pysyvä tai tilapäinen tekijä, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa rajoittaa kyseisten henkilöiden mahdollisuuksia käyttää tuotteita ja palveluja, minkä vuoksi kyseisiä tuotteita ja palveluja on mukautettava heidän erityistarpeisiinsa;
- (4) 'vammaisilla' henkilöitä, joilla on sellainen pitkäaikainen fyysinen, psyykkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattaa estää kyseisten henkilöiden täysimääräisen ja tosiasiallisen osallistumisen yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa;
- (5) 'tuotteella' ainetta, valmistetta tai tavaraa, joka on valmistettu tuotantoprosessissa ja joka ei ole ruokaa, rehua, elävä kasvi tai eläin taikka ihmisestä, kasvista tai eläimestä peräisin oleva tuote, joka liittyy suoraan niiden tulevaan lisääntymiseen;
- (6) 'audiovisuaalisilla mediapalveluilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU⁴⁷ 1 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitettuja palveluja;

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1304/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan sosiaalirahastosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1081/2006 kumoamisesta.

⁴⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1315/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

⁴⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

- (7) 'puhelinpalveluilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY⁴⁸ 2 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuja palveluja;
- (8) 'asettamisella saataville markkinoilla' tuotteen toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- (9) 'markkinoille saattamisella' tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla;
- (10) 'valmistajalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnitteluttaa tai valmistuttaa tuotetta ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään;
- (11) 'valtuutetulla edustajalla' unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät;
- (12) 'tuoja' unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun tuotteen unionin markkinoille;
- (13) 'jakelijalla' muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai tuojaa, joka asettaa tuotteen saataville markkinoilla;
- (14) 'talouden toimijoilla' valmistajia, valtuutettuja edustajia, tuojia, jakelijoita ja palveluntarjoajia;
- (15) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka hankkii asianomaisen tuotteen tai vastaanottaa asianomaisen palvelun tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa;
- (16) 'mikroyrityksellä' yritystä, jonka palveluksessa on alle 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto ja/tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa;
- (17) 'yhdenmukaistetulla standardilla' asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määriteltyä yhdenmukaistettua standardia;
- (18) 'yhteisellä teknisellä eritelmällä' asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 4 kohdassa määriteltyä teknistä eritelmää, jonka avulla voidaan täyttää tuotteeseen tai palveluun sovellettavat esteettömyysvaatimukset;
- (19) 'palautuksella' kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada loppukäyttäjien saataville jo asetetut tuotteet takaisin;
- (20) 'poisvetämisellä' kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan tuotteen asettaminen saataville markkinoilla;
- (21) 'verkkokaupalla' tuotteiden ja palvelujen myyntiä verkossa.

⁴⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33).

II LUKU

ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET JA VAPAA LIIKKUVUUS

3 artikla

Esteettömyysvaatimukset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tuotteet ja palvelut täyttävät liitteessä I vahvistetut esteettömyysvaatimukset tämän artiklan 2–9 kohdan mukaisesti.
2. Yleiskäyttöisten tietokonelaitteiden ja käyttöjärjestelmien on täytettävä liitteessä I olevassa I jaksossa vahvistetut vaatimukset.
3. Itsepalvelupääteperiaatteella toimivien pankki-, matkalippu- ja lähtöselvitysautomaattien on täytettävä liitteessä I olevassa II jaksossa vahvistetut vaatimukset.
4. Puhelinpalveluiden, mukaan lukien hätäpalvelut ja niihin liittyvät kuluttajapäätelaitteet, joissa on kehittynyt tietojenkäsittelykapasiteetti, on täytettävä liitteessä I olevassa III jaksossa vahvistetut vaatimukset.
5. Audiovisuaalisten mediapalvelujen ja niihin liittyvien kuluttajapäätelaitteiden, joissa on kehittynyt tietojenkäsittelykapasiteetti, on täytettävä liitteessä I olevassa IV jaksossa vahvistetut vaatimukset.
6. Lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelujen sekä verkkosivujen, mobiililaitepohjaisten palvelujen, älykkään lipunmyynnin, tosiaikatietojen, itsepalvelupäätteiden, matkalippuautomaattien ja lähtöselvitysautomaattien, joita käytetään henkilöliikennepalvelujen tarjoamiseen, on täytettävä liitteessä I olevassa V jaksossa vahvistetut vastaavat vaatimukset.
7. Pankkipalvelujen, verkkosivujen, mobiililaitepohjaisten pankkipalvelujen ja itsepalvelupäätteiden, mukaan lukien pankkiautomaatit, joita käytetään pankkipalvelujen tarjoamiseen, on täytettävä liitteessä I olevassa VI jaksossa vahvistetut vaatimukset.
8. Sähkökirjojen on täytettävä liitteessä I olevassa VII jaksossa vahvistetut vaatimukset.
9. Verkkokaupan on täytettävä liitteessä I olevassa VIII jaksossa vahvistetut vaatimukset.
10. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisten olojen mukaan, onko rakennetun ympäristön, jota käyttävät henkilöliikennepalvelujen asiakkaat, mukaan lukien palveluntarjoajien ja infrastruktuurien ylläpitäjien hallinnoima ympäristö, sekä rakennetun ympäristön, jota käyttävät pankkipalvelujen asiakkaat, sekä puhelinpalvelujen tarjoajien asiakaspalvelukeskusten ja kauppojen täytettävä liitteessä I olevassa X jaksossa esitetyt esteettömyysvaatimukset, jotta mahdollisimman moni toimintarajoitteinen henkilö, mukaan lukien vammaiset, voi käyttää niitä.

4 artikla

Vapaa liikkuvuus

Jäsenvaltiot eivät saa esteettömyysvaatimuksiin liittyvistä syistä estää tämän direktiivin vaatimukset täyttävien tuotteiden ja palvelujen asettamista saataville markkinoilla alueellaan.

III LUKU

TALOUDEN TOIMIJOIDEN VELVOITTEET

5 artikla

Valmistajien velvoitteet

1. Saattaessaan tuotteitaan markkinoille valmistajien on varmistettava, että tuotteet on suunniteltu ja valmistettu 3 artiklassa tarkoitettujen sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisesti.
2. Valmistajien on laadittava tekniset asiakirjat liitteen II mukaisesti ja tehtävä tai teetettävä kyseisessä liitteessä vahvistettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely.
Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus sovellettavien esteettömyysvaatimusten suhteen on osoitettu tällaisella menettelyllä, valmistajien on laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä CE-merkintä.
3. Valmistajien on varmistettava, että käytössä on menettelyjä sen takaamiseksi, että sarjatuotanto täyttää vaatimukset. Muutokset tuotteen suunnittelussa tai ominaispiirteissä sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä, joihin nähden tuotteen vaatimustenmukaisuus ilmoitetaan, on otettava asianmukaisesti huomioon.
4. Valmistajien on pidettävä kirjaa valituksista, vaatimustenvastaisista tuotteista ja tuotteiden palautuksista sekä pidettävä jakelijat ajan tasalla kaikesta tällaisesta seurannasta.
5. Valmistajien on varmistettava, että niiden tuotteisiin on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka ansiosta ne voidaan tunnistaa, tai jos tuotteen koko tai luonne ei tätä salli, niiden on varmistettava, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa.
6. Valmistajien on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta niihin saa yhteyden, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa taikka tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, josta valmistajaan saa yhteyden.
7. Valmistajien on varmistettava, että tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot kyseisen jäsenvaltion määräämällä kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta.
8. Valmistajien, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, ettei niiden markkinoille saattama tuote ole tämän direktiivin mukainen, on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen vetämiseksi pois tai palauttamiseksi tarpeen mukaan. Lisäksi jos tuote aiheuttaa riskin esteettömyydelle, valmistajien on välittömästi tiedotettava asiasta niiden jäsenvaltioiden asiasta vastaaville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.
9. Valmistajien on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä annettava tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, kielellä, jota kyseinen kansallinen viranomainen voi helposti ymmärtää. Valmistajien on tehtävä yhteistyötä kyseisen

viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoille saattamien tuotteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi ja 3 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten täyttymisen varmistamiseksi.

6 artikla

Valtuutetut edustajat

1. Valmistajat voivat nimetä valtuutetun edustajan kirjallisella toimeksiannolla. Edellä 5 artiklan 1 kohdassa säädetty velvoitteet ja teknisten asiakirjojen laatiminen eivät saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon.
2. Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajalta saadussa toimeksiannossa eriteltyt tehtävät. Toimeksiannon mukaan valtuutetun edustajan on voitava ainakin
 - a) toimittaa toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle tämän perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;
 - b) tehdä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa näiden pyynnöstä yhteistyötä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan toimeksiannon kattamien tuotteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi.

7 artikla

Tuojien velvoitteet

1. Tuojat saavat saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita.
2. Ennen tuotteen saattamista markkinoille tuojien on varmistettava, että valmistaja on tehnyt liitteessä II vahvistetun vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn. Niiden on varmistettava, että valmistaja on laatinut mainitussa liitteessä vaaditut tekniset asiakirjat, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, että sen mukana on vaaditut asiakirjat ja että valmistaja on noudattanut 5 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädettyjä vaatimuksia.
3. Jos tuoja katsoo tai sillä on syytä olettaa, ettei tuote ole 3 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten mukainen, se ei saa saattaa tuotetta markkinoille ennen kuin tuote on saatettu vaatimustenmukaiseksi. Lisäksi silloin, kun tuotteeseen liittyy riski, tuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja markkinavalvontaviranomaisille.
4. Tuojien on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta niihin saa yhteyden, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa taikka tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa.
5. Tuojien on varmistettava, että tuotteeseen liitetään ohjeet ja tiedot kyseisen jäsenvaltion määräämällä kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta.
6. Tuojien on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet sinä aikana, jona tuote on niiden vastuulla, vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta 3 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten suhteen.
7. Tuojien on pidettävä kirjaa valituksista, vaatimustenvastaisista tuotteista ja tuotteiden palautuksista sekä pidettävä jakelijat ajan tasalla kaikesta tällaisesta seurannasta.
8. Tuojien, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, ettei niiden markkinoille saattama tuote ole 3 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten mukainen, on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten

mukaiseksi, sen vetämiseksi pois tai palauttamiseksi tarpeen mukaan. Lisäksi jos tuote aiheuttaa riskin, tuojien on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden asiasta vastaaville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja mahdollisesti toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

9. Tuojen on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä annettava tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, kyseisen viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä. Tuojen on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoille saattamien tuotteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi.

8 artikla

Jakelijoiden velvoitteet

1. Jakelijoiden on otettava tämän direktiivin vaatimukset huomioon asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen, kun ne asettavat tuotteen saataville markkinoilla.
2. Jakelijoiden on ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla todennettava, että tuotteessa on CE-merkintä, että sen mukana on vaaditut asiakirjat sekä käyttöohjeet ja tiedot kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivattomasti jäsenvaltiossa, jossa tuote on määrä saattaa markkinoille, ja että valmistaja ja tuoja ovat noudattaneet 5 artiklan 5 ja 6 kohdassa sekä 7 artiklan 4 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia.
3. Jos jakelija katsoo tai sillä on syytä olettaa, ettei tuote ole 3 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten mukainen, se ei saa asettaa tuotetta saataville markkinoilla ennen kuin tuote on saatettu vaatimustenmukaiseksi. Lisäksi jos tuotteeseen liittyy riski, jakelijan on ilmoitettava asiasta valmistajalle ja markkinavalvontaviranomaisille.
4. Jakelijoiden on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet sinä aikana, jona tuote on niiden vastuulla, vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta 3 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten suhteen.
5. Jakelijoiden, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, että tuote, jonka ne ovat asettaneet saataville markkinoilla, ei ole tämän direktiivin mukainen, on varmistettava, että toteutetaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi, sen vetämiseksi pois tai palauttamiseksi tarpeen mukaan. Lisäksi jos tuote aiheuttaa riskin, jakelijoiden on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden asiasta vastaaville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.
6. Jakelijoiden on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen pyynnöstä annettava kyseiselle viranomaiselle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Jakelijoiden on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoilla saataville asettamiensa tuotteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi.

9 artikla

Tapaukset, joissa valmistajien velvoitteita sovelletaan myös tuojiin ja jakelijoihin

Tuojaa tai jakelijaa on pidettävä valmistajana tämän direktiivin soveltamiseksi, ja siihen sovelletaan samoja velvoitteita kuin valmistajaan 5 artiklan mukaisesti, jos se saattaa tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttaa jo markkinoille saatettua tuotetta tavalla, joka voi vaikuttaa vaatimustenmukaisuuteen suhteessa tämän direktiivin vaatimuksiin.

10 artikla

Talouden toimijoiden tunnistetiedot

1. Talouden toimijoiden on esitettävä markkinavalvontaviranomaisille pyynnöstä tunnistetiedot kaikista talouden toimijoista,
 - a) jotka ovat toimittaneet niille tuotteen;
 - b) joille ne ovat toimittaneet tuotteen.
2. Talouden toimijoiden on kyettävä esittämään 1 kohdassa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on toimitettu niille tai kun ne ovat toimittaneet tuotteen.

11 artikla

Palveluntarjoajien velvoitteet

1. Palveluntarjoajien on varmistettava, että niiden palvelut suunnitellaan ja tarjotaan 3 artiklan mukaisesti.
2. Palveluntarjoajien on laadittava tarvittavat tiedot liitteen III mukaisesti ja selitettävä niissä, miten palvelut täyttävät 3 artiklassa tarkoitetut esteettömyysvaatimukset. Nämä tiedot on asetettava yleisön saataville kirjallisesti ja suullisesti, myös siten, että ne ovat esteettömästi toimintarajoitteisten ja vammaisten henkilöiden saatavilla. Palveluntarjoajien on säilytettävä tietoja niin kauan kuin asianomaista palvelua tarjotaan.
3. Palveluntarjoajien on varmistettava, että käytössä on menettelyt sen takaamiseksi, että 3 artiklassa tarkoitetut esteettömyysvaatimukset täyttyvät koko sen ajan, kun palvelua tarjotaan. Palveluntarjoajien on otettava riittävällä tavalla huomioon muutokset palvelun tarjoamisen ominaispiirteissä ja 3 artiklassa tarkoitetuissa esteettömyysvaatimuksissa. Vaatimustenvastaisuustapauksissa palveluntarjoajien on toteutettava tarvittavat korjaavat toimenpiteet palvelun saattamiseksi 3 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten mukaiseksi.
4. Palveluntarjoajien on toimivaltaisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä toimitettava tälle kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että palvelu on 3 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten mukainen. Palveluntarjoajien on tehtävä yhteistyötä kyseisten viranomaisten kanssa näiden pyynnöstä kaikissa toimissa, joilla palvelu saatetaan kyseisten vaatimusten mukaiseksi.

12 artikla

Perusteellinen muutos ja kohtuuton rasite

1. Edellä 3 artiklassa tarkoitettuja esteettömyysvaatimuksia sovelletaan siinä määrin kuin ne eivät muuta merkittävästi tuotteen tai palvelun jotakin näkökohtaa tai ominaispiirrettä, minkä seurauksena tuotteen tai palvelun perusluonne muuttuisi.

2. Edellä 3 artiklassa tarkoitettuja esteettömyysvaatimuksia sovelletaan siinä määrin kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta asianomaisille talouden toimijoille.
3. Sen arvioimiseksi, aiheutuuko tuotteiden tai palveluiden esteettömyysvaatimusten noudattamisesta kohtuuton rasite, talouden toimijoiden on otettava huomioon
 - a) toimintansa koko, resurssit ja luonne;
 - b) kustannus-hyötyarvionsa verrattuna arvioon vammaisille aiheutuvasta hyödystä ottaen huomioon tietyn tuotteen tai palvelun käyttötiheys ja käytön kesto.
4. Rasitetta ei pidetä kohtuuttomana, jos se kompensoidaan muista lähteistä kuin talouden toimijan omista varoista riippumatta siitä, onko kyse julkisesta vai yksityisestä rahoituksesta.
5. Arvioinnin siitä, aiheutuuko tuotteiden tai palveluiden esteettömyysvaatimusten noudattamisesta perusteellinen muutos tai kohtuuton rasite, tekee talouden toimija.
6. Jos talouden toimijat ovat soveltaneet 1–5 kohdassa säädettyä poikkeusjärjestelyä tiettyyn tuotteeseen tai palveluun, niiden on ilmoitettava siitä sen jäsenvaltion asianomaiselle markkina- ja kilpailuviranomaiselle, jonka markkinoille tuote tai palvelu saatetaan tai jonka markkinoilla se asetetaan saataville. Ilmoitukseen on sisällyttävä 3 kohdassa tarkoitettu arviointi. Mikroyritykset vapautetaan tästä ilmoitusvaatimuksesta, mutta niiden on asianomaisen markkina- ja kilpailuviranomaisen pyynnöstä kyettävä toimittamaan asiaa koskevat asiakirjat.

IV LUKU

YHDENMUKAISTETUT STANDARDIT, YHTEISET TEKNISET ERITELMÄT SEKÄ TUOTTEIDEN JA PALVELUJEN VAATIMUSTENMUKAISUUS

13 artikla

Vaatimustenmukaisuusolettama

Tuotteita ja palveluja, jotka ovat sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukaisia, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, on pidettävä niiden 3 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten mukaisina, jotka kyseiset standardit tai niiden osat kattavat.

14 artikla

Yhteiset tekniset eritelmät

1. Jos *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ei ole julkaistu viitettä yhdenmukaistettuihin standardeihin asetuksen (EU) N:o 1025/2012 mukaisesti ja jos tiettyjen tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia olisi tarkennettava markkinoiden yhdenmukaistamiseksi, komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan yhteiset tekniset eritelmät tämän direktiivin liitteessä I vahvistetuille esteettömyysvaatimuksille. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään tämän direktiivin 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
2. Niitä tuotteita ja palveluja, jotka ovat 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisten teknisten eritelmien tai niiden osien mukaisia, on pidettävä kyseisten yhteisten teknisten

eritelmien tai niiden osien kattamien 3 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten mukaisina.

15 artikla

Tuotteiden EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

1. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, että 3 artiklassa tarkoitettujen asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten täyttyminen on osoitettu. Jos 12 artiklassa säädettyä poikkeusjärjestelyä on käytetty, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, mitkä esteettömyysvaatimukset kuuluvat kyseisen poikkeusjärjestelyn soveltamisalaan.
2. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava rakenteeltaan päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä III esitetyn mallin mukainen. Sen on myös sisällettävä tämän direktiivin liitteessä II täsmennetyt osatekijät, ja sitä on pidettävä jatkuvasti ajan tasalla. Teknisiä asiakirjoja koskeissa vaatimuksissa on vältettävä asettamasta kohtuutonta rasitetta mikroyrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on käännettävä sen jäsenvaltion kielelle tai kielille, jonka markkinoille tuote saatetaan tai jonka markkinoilla se asetetaan saataville.
3. Jos tuotteeseen sovelletaan useampia unionin säädöksiä, joissa edellytetään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta, kaikkien kyseisten unionin säädösten osalta laaditaan yksi ainoa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on mainittava kyseisten säädösten tunnistetiedot, mukaan lukien niiden julkaisuviitteet.
4. Laatomalla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen valmistaja ottaa vastuun tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.

16 artikla

Tuotteiden CE-merkintää koskevat yleiset periaatteet

CE-merkintään sovelletaan asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklassa vahvistettuja yleisiä periaatteita.

V LUKU

MARKKINAVALVONTA, VAATIMUSTENMUKAISUUS JA UNIONIN SUOJAMENETTELY

17 artikla

Tuotteiden markkinaevalvonta

1. Tuotteisiin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 765/2008 15 artiklan 3 kohtaa ja 16–29 artiklaa.
2. Tuotteiden markkinaevalvonnan yhteydessä markkinaevalvontaviranomaisten on tarkistettava 12 artiklassa tarkoitettu arviointi.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että markkinaevalvontaviranomaisten hallussa olevat tiedot siitä, noudattavatko talouden toimijat 3 artiklassa vahvistettuja sovellettavia esteettömyysvaatimuksia, sekä 12 artiklassa säädettyjen poikkeusjärjestelyjen arvioinnista asetetaan pyynnöstä kuluttajien saataville esteettömässä muodossa, paitsi jos kyseisiä tietoja ei voida antaa asetuksen (EY) N:o 765/2008 19 artiklan 5 kohdassa mainituista luottamuksellisuussyistä.

18 artikla

Palvelujen vaatimustenmukaisuus

1. Jäsenvaltioiden on luotava ja toteutettava riittävät menettelyt sekä säännöllisin väliajoin ajantasaistettava niitä, jotta voidaan
 - a) tarkistaa, ovatko 1 artiklan 2 kohdassa luetellut palvelut tämän direktiivin vaatimusten mukaisia ja onko 12 artiklassa säädetyistä poikkeusjärjestelyistä tehty arviointi;
 - b) seurata sellaisten valitusten tai raportointien käsittelyä, jotka koskevat tapauksia, joissa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut palvelut eivät täytä 3 artiklassa säädettyjä esteettömyysvaatimuksia;
 - c) todentaa, että talouden toimija on toteuttanut tarvittavat korjaavat toimet.
2. Jäsenvaltioiden on nimettävä markkina- ja valvontaviranomaiset, jotka vastaavat 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyiden toteuttamisesta.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisö on tietoinen ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen viranomaisten olemassaolosta, vastuualueista ja nimistä. Mainittujen viranomaisten on pyynnöstä asetettava asiaankuuluvat tiedot saataville esteettömässä muodossa.

19 artikla

Menettely sellaisten tuotteiden osalta, jotka aiheuttavat esteettömyyteen liittyvän riskin kansallisella tasolla

1. Jos jonkin jäsenvaltion markkina- ja valvontaviranomaiset ovat ryhtyneet toimenpiteisiin asetuksen (EY) N:o 765/2008 20 artiklan nojalla tai jos markkina- ja valvontaviranomaisilla on riittävä syy olettaa, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluva tuote aiheuttaa tämän direktiivin kattamiin esteettömyysnäkökohtiin liittyvän riskin, niiden on tehtävä asianomaista tuotetta koskeva arviointi, joka kattaa kaikki tässä direktiivissä säädetyt vaatimukset. Asianomaisten talouden toimijoiden on tehtävä täysimittaista yhteistyötä markkina- ja valvontaviranomaisten kanssa.

Jos markkina- ja valvontaviranomaiset toteavat kyseisen arvioinnin aikana, ettei tuote täytä tässä direktiivissä säädettyjä vaatimuksia, niiden on viipymättä vaadittava asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kohtuullisessa ajassa riskin luonteesta riippuen kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi kyseisten vaatimusten mukaiseksi, sen vetämiseksi pois tai sen palauttamiseksi sen mukaan, mitä ne ovat määränneet.

Asetuksen (EY) N:o 765/2008 21 artiklaa sovelletaan toisessa alakohdassa mainittuihin toimenpiteisiin.
2. Jos markkina- ja valvontaviranomaiset katsovat, ettei vaatimustenvastaisuus rajoitu pelkästään oman jäsenvaltion alueeseen, niiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, jotka ne ovat vaatineet talouden toimijaa toteuttamaan.
3. Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien asianomaisten tuotteiden osalta, jotka se on asettanut saataville markkinoilla eri puolilla unionia.

4. Jos asianomainen talouden toimija ei 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun ajanjakson kuluessa suorita riittäviä korjaavia toimenpiteitä, markkinavalvontaviranomaisten on ryhdyttävä asianmukaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään tuotteen asettaminen saataville kansallisilla markkinoilla tai rajoitetaan sitä taikka vedetään tuote pois tai järjestetään sen palautus. Markkinavalvontaviranomaisten on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille näistä toimenpiteistä.
5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällyttävä kaikki saatavilla olevat tiedot, erityisesti ne, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen tuotteen tunnistamista ja tuotteen alkuperän, siihen liittyvän väitetyn vaatimustenvastaisuuden ja riskin luonteen ja toteutettujen kansallisten toimenpiteiden luonteen ja keston määrittämistä varten, sekä asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut. Markkinavalvontaviranomaisten on erityisesti ilmoitettava, johtuuko vaatimustenvastaisuus
 - a) siitä, ettei tuote täytä tämän direktiivin 3 artiklassa säädettyjä vaatimuksia, vai;
 - b) siitä, että tämän direktiivin 13 artiklassa tarkoitetuissa vaatimustenmukaisuusolettaman luovissa yhdenmukaistetuissa standardeissa on puutteita.
6. Muiden jäsenvaltioiden kuin menettelyn aloittaneen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille kaikki toteutetut toimenpiteet ja kaikki niiden hallussa olevat lisätiedot, jotka liittyvät asianomaisen tuotteen vaatimustenvastaisuuteen, sekä vastalause siinä tapauksessa, että ilmoitetusta kansallisesta toimenpiteestä on erimielisyyttä.
7. Jos kolmen kuukauden kuluessa 4 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta mikään jäsenvaltio tai komissio ei ole esittänyt vastalauseita jonkin jäsenvaltion toteuttamasta väliaikaisesta toimenpiteestä, toimenpiteen katsotaan olevan oikeutettu.
8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseistä tuotetta koskevat asianmukaiset rajoittavat toimenpiteet, kuten tuotteen vetäminen pois markkinoilta, toteutetaan viipymättä.

20 artikla

Unionin suojamenettely

1. Jos 19 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetyn menettelyn päätyttyä esitetään vastalauseita jonkin jäsenvaltion toteuttamia toimenpiteitä vastaan tai jos komissio katsoo, että kansallinen toimenpide on unionin lainsäädännön vastainen, komissio kuulee viipymättä jäsenvaltioita ja asianomaista talouden toimijaa tai asianomaisia talouden toimijoita sekä arvioi kansallisen toimenpiteen. Komissio tekee tämän arvioinnin tulosten perusteella päätöksen siitä, onko kansallinen toimenpide oikeutettu.

Komissio osoittaa päätöksensä kaikille jäsenvaltioille ja antaa sen välittömästi tiedoksi niille ja asianomaiselle talouden toimijalle tai asianomaisille talouden toimijoille.
2. Jos kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi, kaikkien jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vaatimustenvastainen tuote vedetään pois markkinoilta, ja niiden on ilmoitettava asiasta komissiolle. Jos kansallista toimenpidettä ei katsota oikeutetuksi, asianomaisen jäsenvaltion on peruutettava toimenpide.

3. Jos kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi ja tuotteen vaatimustenvastaisuuden katsotaan johtuvan 19 artiklan 5 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta puutteesta yhdenmukaistetuissa standardeissa, komissio soveltaa asetuksen (EU) N:o 1025/2012 11 artiklassa säädettyä menettelyä.

VI LUKU

ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET UNIONIN MUUSSA LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

21 artikla

Esteettömyysvaatimusten sovellettavuus unionin muihin säädöksiin

Liitteessä I olevassa IX jaksossa vahvistettuja esteettömyysvaatimuksia on sovellettava

- a) vahvistettaessa teknisiä eritelmiä ja hankintasopimuksen tekoperusteita kaikkien sellaisten julkisten hankintasopimusten ja käyttöoikeussopimusten yhteydessä, joiden kohde on tarkoitettu henkilöiden käyttöön riippumatta siitä, onko kyse yleisöstä vai hankintaviranomaisen tai hankintayksikön henkilöstöstä, ja joihin sovelletaan direktiiviä 2014/23/EU⁴⁹, direktiiviä 2014/24/EU⁵⁰ sekä direktiiviä 2014/25/EU⁵¹;
- b) vahvistettaessa esteettömyysvaatimuksia, joihin viitataan niiden ohjelmien valmistelun ja toteuttamisen yhteydessä, joihin sovelletaan Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä annettua asetusta (EU) N:o 1303/2013 sekä Euroopan sosiaalirahastosta annettua asetusta (EU) N:o 1304/2013;
- c) vahvistettaessa esteettömyysvaatimuksia sellaisten sosiaalisten ja laadullisten perusteiden yhteydessä, jotka toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistaneet tarjousmenettelyissä, jotka koskevat asetuksen (EY) N:o 1370/2007 mukaisia rautateiden ja maanteiden julkisia henkilöliikennepalveluja;
- d) liikenneinfrastruktuuriin asetuksen (EU) N:o 1315/2013 37 artiklan mukaisesti.

⁴⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä.

⁵⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta.

⁵¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta.

22 artikla
Kohtuuton rasite

1. Edellä 21 artiklassa tarkoitettuja esteettömyysvaatimuksia sovelletaan siinä määrin kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta toimivaltaisille viranomaisille mainitun artiklan soveltamiseksi.
2. Sen arvioimiseksi, aiheutuuko 21 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten noudattamisesta kohtuuton rasite, asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon
 - a) toimintansa koko, resurssit ja luonne;
 - b) kustannus-hyötyarvionsa verrattuna arvioon vammaisille aiheutuvasta hyödyistä ottaen huomioon tietyn tuotteen tai palvelun käyttöihteys ja käytön kesto.
3. Arvioinnin siitä, aiheutuuko 21 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten noudattamisesta kohtuuton rasite, tekevät asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset.
4. Jos toimivaltainen viranomainen on soveltanut 1, 2 ja 3 kohdassa säädettyä poikkeusjärjestelyä tiettyyn tuotteeseen tai palveluun, sen on ilmoitettava siitä komissiolle. Ilmoitukseen on sisällyttävä 2 kohdassa tarkoitettu arviointi.

23 artikla
Yhteiset tekniset eritelmät unionin muita säädöksiä varten

Yhdenmukaisuus 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksyttävien yhteisten teknisten eritelmien tai niiden osien kanssa vastaa 21 artiklan noudattamista.

VII LUKU
TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

24 artikla
Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

25 artikla
Täytäntöönpanon valvonta

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin noudattamisen varmistamiseksi on olemassa riittävät ja tehokkaat keinot.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin keinoihin kuuluvat
 - a) kansalliset säännökset, joiden nojalla kuluttaja voi viedä asian tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi, jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten noudattaminen;
 - b) kansalliset säännökset, joiden nojalla julkiset elimet tai yksityiset yhdistykset, järjestöt tai muut oikeushenkilöt, joilla on legitimi intressi varmistaa tämän

direktiivin säännösten noudattaminen, voivat viedä asian tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi kuluttajien puolesta, jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten noudattaminen.

26 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on annettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi.
2. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
3. Jäsenvaltioiden on viipymättä annettava komissiolle tiedoksi nämä säännöt ja toimenpiteet sekä kaikki niihin myöhemmin tehtävät muutokset.
4. Seuraamuksissa on otettava huomioon vaatimustenvastaisuuden laajuus, mukaan lukien asiaankuuluvien vaatimustenvastaisten tuotteiden tai palvelujen yksikkömäärä sekä niiden ihmisten lukumäärä, joihin kohdistuu vaikutuksia.

27 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään [*insert date - two years after the entry into force of this Directive*]. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.
2. Niiden on sovellettava kyseisiä säännöksiä ... päivästä ...kuuta ... [*insert date - six years after the entry into force of this Directive*].
3. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
4. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.
5. Jäsenvaltioiden, jotka käyttävät 3 artiklan 10 kohdassa säädettyä mahdollisuutta, on toimitettava tätä varten antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle ja raportoitava komissiolle edistymisestä niiden täytäntöönpanossa.

28 artikla

Kertomus ja uudelleentarkastelu

Komissio antaa viimeistään [*insert date - five years after the application of this Directive*] ja sen jälkeen joka viides vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.

1. Kertomuksessa käsitellään sosiaalisen, taloudellisen ja teknologisen kehityksen valossa muun muassa edistymistä tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden alalla sekä taloudentoimijoihin ja vammaisiin kohdistuvia vaikutuksia – mahdollisesti kartoittaen aloja, joilla rasieta voitaisiin vähentää – jotta voidaan arvioida, olisiko tätä direktiiviä tarpeen tarkistaa.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle hyvissä ajoin kaikki tiedot, jotka komissio tarvitsee laatiakseen kertomuksen.
3. Komission kertomuksessa otetaan huomioon talouden toimijoiden ja asiaan liittyvien valtiosta riippumattomien järjestöjen näkemykset, mukaan lukien vammaisjärjestöt ja ikääntyneitä edustavat järjestöt.

29 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

30 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta.

Toimintalohko(t) *toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)*⁵²

OSASTO 33 (PO EMPL yhteisvaltuutuksen nojalla)

Ehdotuksen/aloitteen luonne

X Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen**.

☐ Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen**⁵³

☐ Ehdotus/aloite liittyy **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**.

☐ Ehdotus/aloite liittyy **toimeen, joka on suunnattu uudelleen**.

Tavoite (Tavoitteet)

Komission monivuotinen strateginen tavoite (monivuotiset strategiset tavoitteet), jonka (joiden) saavuttamista ehdotus/aloite tukee

Täytetään Euroopan vammaisstrategiaan 2010–2020 perustuvat sitoumukset poistamalla sisämarkkinoilta sellaisten valikoitujen tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteet, joiden tarkoituksena auttaa vammaisia osallistumaan yhteiskunnan toimintaan täysipainoisesti.

Erityistavoite (erityistavoitteet) sekä toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä

Erityistavoite: edistetään ja suojellaan vammaisten oikeuksia

Toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä: vammaisten oikeudet (33 02 yhteisvaltuutuksen nojalla)

⁵² ABM: toimintoperusteinen johtaminen; ABB: toimintoperusteinen budjetointi.

⁵³ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 54 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Parannetaan tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoiden toimintaa, myös julkisten hankintojen alalla.

Helpotetaan yritysten toimintaa ja vastataan toimintarajoitteisten kuluttajien, mukaan lukien ikääntyneet ja vammaiset, tarpeisiin.

Alennetaan rajatylittävän kaupankäynnin esteitä sekä lisätään kilpailua valikoitujen tuotteiden ja palvelujen, kuten myös julkisten hankintojen, alalla.

Parannetaan vammaisten kuluttajien mahdollisuuksia saada käyttöönsä laajempi valikoima esteettömiä tuotteita ja palveluja kilpailukykyisin hinnoin.

Tulos- ja vaikutusindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen toteuttamista seurataan

Niiden tuotteiden lukumäärä, joita varten laaditaan tekninen asiakirja CE-merkintää silmällä pitäen ja joissa otetaan huomioon myös esteettömyys.

Niiden julkisten tarjouspyyntöjen lukumäärä, joissa viitataan esteettömyyteen ja EU:n tason esteettömyysvaatimuksiin.

Niiden valitusten lukumäärä, jotka koskevat sellaisia tuotteita ja palveluita, jotka eivät täytä esteettömyysvaatimuksia.

Niiden oikeustapausten lukumäärä, jotka koskevat asianomaisiin tuotteisiin ja palveluihin liittyviä esteettömyyskysymyksiä.

Euroopan standardointijärjestöjen hyväksymien yhdenmukaistettujen esteettömyysstandardien saatavuus.

Niiden uusien EU:n säädösten lukumäärä, joissa viitataan eurooppalaiseen esteettömyyssäädökseen esteettömyyden määrittelyn osalta.

Ehdotuksen/aloitteen perustelut

Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

Poistetaan erot, joita on EU:n markkinoille saatettavia ja niillä tarjottavia tuotteita ja palveluja sekä julkisia hankintoja koskevien kansallisten esteettömyysvaatimusten välillä ja jotka aiheuttavat sisämarkkinoiden hajanaisuutta.

Määritellään yhteiset EU:n esteettömyysvaatimukset valikoituja tuotteita ja palveluja varten sekä tuotteiden ja palvelujen julkisia hankintoja varten.

Parannetaan esteettömyysvaatimusten täytäntöönpanon valvontaa.

EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo

Ehdotuksella korjataan sisämarkkinoiden pirstoutuneisuutta, joka aiheuttaa kilpailun vääristymistä ja esteitä rajat ylittävälle kaupalle, sekä parannetaan kuluttajansuojaa ottamalla huomioon markkinoiden viimeaikaiset muutokset.

Ainoastaan EU:n tason toimilla voidaan luoda yhdenmukainen ja johdonmukainen oikeuskehys, joka mahdollistaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden sisämarkkinoilla.

Tämä aloite edistää osaltaan YK:n vammaisyleissopimuksen johdonmukaista ja toimivaa täytäntöönpanoa EU:ssa ja auttaa jäsenvaltioita noudattamaan edellä mainittuja kansainvälisiä sitoumuksiaan, mistä hyötyvät myös yritykset ja kuluttajat.

Vastaavista toimista saadut kokemukset

Tällä hetkellä tätä alaa säännellään vain osittain EU:n tasolla.

Kokemukset lääkepakkausdirektiivistä 2001/83/EY, hissidirektiivistä 95/16/EY ja liikenneasetuksesta (EY) N:o 661/2009 ovat osoittaneet, että esteettömyysvaatimusten yhdenmukaistaminen hyödyttää sisämarkkinoita.

Lisäksi on joitakin ongelmallisia kysymyksiä, jotka oikeuttavat EU:n toimet ehdotetun direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla aloilla:

Erot kansallisten esteettömyysvaatimusten välillä johtuvat joko siitä, ettei EU:n tasolla koordinoita riittävällä tavalla sitä, minkä tuotteiden ja palvelujen olisi oltava esteettömiä, tai siitä, että EU:n lainsäädännössä (kuten EU:n julkisia hankintoja koskevista säännöistä) säädetään tai kansainvälisissä sopimuksissa (kuten YK:n vammaisyleissopimuksessa) määrätään tiettyjen tuotteiden tai palvelujen esteettömyydestä pelkästään yleisellä tasolla, jolloin ei ole selvää, mitä esteettömyysvaatimuksia olisi tosiasiallisesti sovellettava.

Tällä hetkellä harkintavalta tässä asiassa on kokonaan kansallisilla viranomaisilla, mikä on johtanut nykyiseen esteettömyysvaatimusten kirjoon.

Yhteensopivuus muiden kyseeseen tulevien välineiden kanssa ja mahdolliset synergiaedut

Tämä ehdotus on yhdenmukainen Euroopan vammaisstrategian 2010–2020 sekä vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tavoitteiden kanssa. EU ja suurin osa sen jäsenvaltioista ovat sopimuspuolia kyseisessä yleissopimuksessa.

Tällä ehdotuksella täydennetään voimassa olevaa EU:n lainsäädäntöä, joka koskee avun tarjoamista vammaisille tai liikuntarajoitteisille henkilöille. Esimerkkinä tällaisesta lainsäädännöstä voidaan mainita matkustajien oikeudet kaikissa liikennemuodoissa (lentokone, juna, laiva ja linja-auto).

Tällä ehdotuksella täydennetään myös ehdotusta verkkosisällön esteettömyyttä koskevaksi direktiiviksi, jonka soveltamisalaan kuuluvat vain tietyt julkisen sektorin verkkosivustot.

Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto

- ☐ Ehdotuksen/aloitteen mukaisen **toiminnan kesto on rajattu.**
 - ☐ Ehdotuksen/aloitteen mukainen toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.
 - ☐ Rahoitusvaikutukset alkavat vuonna VVVV ja päättyvät vuonna VVVV.
 - X Ehdotuksen/aloitteen mukaisen **toiminnan kestoa ei ole rajattu.**
- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,
minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)⁵⁴

Vuoden 2015 talousarviosta lähtien

- X **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä
- ☐ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään
 - ☐ toimeenpanovirastoja
 - ☐ **Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa**
 - ☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty
 - ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille
 - ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)
 - ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle
 - ☐ varainhoitoasetuksen 208 ja 209 artiklassa tarkoitetuille elimille
 - ☐ julkisoikeudellisille elimille
 - ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut
 - ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut
 - ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, huomautuksille varatussa kohdassa olisi annettava lisätietoja.

Huomautukset:

Täytäntöönpanon ei odoteta vaativan merkittäviä varoja.

⁵⁴ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa: http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm

HALLINNOINTI

Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän direktiivin soveltamispäivästä ja sen jälkeen viiden vuoden välein komissio toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta sekä liittää siihen tarvittaessa ehdotuksia direktiivin mukauttamiseksi sosiaaliseen, tekniseen ja taloudelliseen kehitykseen, ottaen erityisesti huomioon sisämarkkinoiden moitteeton toiminta.

Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

Todetut riskit

Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä myöhästyy jäsenvaltioissa.

Direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä seurataan (ja arvioidaan) riittämättömällä tavalla.

Ei erityistä taloudellista riskiä.

Tiedot käyttöön otetusta sisäisen valvonnan järjestelmästä

Komission tavanomaiset valvonta-/rikkomusmenettelyt, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanoa.

Arvio tarkastusten kustannustehokkuudesta ja odotettavissa olevasta virheriskin tasosta

Täytäntöönpanon valvontaan ja mahdollisiin rikkomusmenettelyihin liittyvät tavanomaiset kustannukset.

Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut torjunta- ja suojatoimenpiteet

Ei sovelleta

EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero 3	JM/EI-JM ⁵⁵⁾	EFTA-mailta ⁵⁶⁾	ehdokasmailta ⁵⁷⁾	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
3	33 02 02 – Syrjinnän torjunnan ja tasa-arvon edistäminen	JM	EI	EI	EI	EI

Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero [Nimi...]	JM/EI-JM	EFTA-mailta	ehdokasmailta	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
	[...][XX.YY.YY.YY]		KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI

⁵⁵⁾ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

⁵⁶⁾ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

⁵⁷⁾ Ehdokasmaat ja soveltuvien osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

Arvioidut vaikutukset menoihin

[Tämän osan täyttämiseksi on käytettävä **hallintomäärärahoja koskevaa laskentataulukkoa** (tämän rahoitus selvityksen liitteessä oleva toinen asiakirja), joka on asetettava saataville CISNETiin komission sisäistä lausuntokierrosta varten.]

Yhteen veto arvioiduista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Numero 3	Turvallisuus ja kansalaisuus
---	-------------	------------------------------

PO: EMPL			Vuosi 2015 ⁵⁸	Vuosi 2016	Vuosi 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	YHTEENSÄ
• Toimintamäärärahat									
Budjettikohdan numero: 33 02 02	Sitoumukset	(1)	0	0	0		0,20		0,20
	Maksut	(2)	0	0	0			0,20	0,20
Budjettikohdan numero	Sitoumukset	(1a)							
	Maksut	(2 a)							
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ⁵⁹									
Budjettikohdan numero		(3)							
EMPL PO:n määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 1 + 1a + 3					0,20		0,20
	Maksut	= 2						0,20	0,20

⁵⁸ Vuosi n on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi.

⁵⁹ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

		+ 2a							
		+3							

Ehdotuksen 28 artiklan mukaan direktiiviä tarkistetaan vuonna n+5. Tarkistuksen yhteydessä tarvitaan todennäköisesti ulkopuolista apua tai tehdään ulkopuolinen tutkimus.

• Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)						0,20		0,20
	Maksut	(5)							0,20	0,20
• Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)								
EMPL PO:n määrärahat YHTEENSÄ monivuotisessa rahoituskehyksessä	Sitoumukset	= 4 + 6						0,20		0,20
	Maksut	= 5 + 6							0,20	0,20
	Maksut	= 5 + 6								

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	5	”Hallintomenot”
---	----------	-----------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Vuosi 2021	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			YHTEENSÄ
PO: EMPL									
• Henkilöresurssit									
• Muut hallintomenot		0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
EMPL PO YHTEENSÄ	Määrärahat	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
--	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Vuosi 2021	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEISIIN 1–5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	0,014	0,228	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,382
	Maksut	0,014	0,028	0,228	0,028	0,028	0,028	0,028	0,382

Arvioidut vaikutukset toimintamäärärahoihin

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- ☐ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

Maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset			Vuosi 2018		Vuosi 2019		Vuosi 2020		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						YHTEENSÄ	
	TUOTOKSET															
	↓	Tyyppi ⁶⁰	Keski määr. kustannukset	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä yhteensä
ERITYISTAVOITE 1 ⁶¹ <u>Erityistavoite</u> : edistetään ja suojellaan vammaisten oikeuksia																
- tuotos	Tutkimus	0,2			1	0,20									1	0,200
- tuotos																
- tuotos																
Välisumma erityistavoite 1																
ERITYISTAVOITE 2																
- tuotos																
Välisumma erityistavoite 2																

⁶⁰ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

⁶¹ Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2. ”Erityistavoitteet”.

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ			1	0,20									1	0,200
-----------------------	--	--	---	------	--	--	--	--	--	--	--	--	---	-------

Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin

Yhteenveto

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.

☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi Ei sovelleta 62	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			YHTEEN- SÄ
--	--	---------------------	---------------------	---------------------	---	--	--	-----------------------

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 5								
Henkilöresurssit								
Muut hallintomenot	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
Monivuotisen rahoitus-kehyksen OTSAKE 5, välisumma	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 5 sisältymättömät ⁶³								
Henkilöresurssit								
Muut hallintomenot								
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 5 sisältymättömät, välisumma								

YHTEENSÄ	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
-----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Henkilöresursseja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

⁶² Vuosi n on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi.

⁶³ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Henkilöresurssien arvioitu tarve

X Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.

☐ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

	Vuosi N	Vuosi N+1	vuosi n + 2	vuosi n + +3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
• Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
XX 01 01 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)							
XX 01 01 02 (edustustot EU:n ulkopuolella)							
XX 01 05 01 (epäsuora tutkimustoiminta)							
10 01 05 01 (suora tutkimustoiminta)							
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)⁶⁴							
XX 01 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
XX 01 02 02 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)							
XX 01 04 yy ⁶⁵	- päätoimipaikassa						
	- EU:n ulkop. edustustoissa						
XX 01 05 02 (epäsuora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
10 01 05 02 (suora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
Muu budjettikohta (mikä?)							
YHTEENSÄ							

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenetelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	
Ulkopuolinen henkilöstö	Ei sovelleta

⁶⁴ Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö, nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

⁶⁵ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

☒ Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen mukainen.

☐ Ehdotus/aloite edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen asianomaisen otsakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.

Selvitys rahoitussuunnitelmaan tarvittavista muutoksista, mainittava myös kyseeseen tulevat budjettikohdat ja määrät

☐ Ehdotus/aloite edellyttää joustovälineen varojen käyttöön ottamista tai monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista⁶⁶.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehyksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät

Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

☒ Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.

Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

⁶⁶ Katso (vuodet 2007–2013 kattavan) toimielinten sopimuksen 19 ja 24 kohta.

Arvioidut vaikutukset tuloihin

☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.

☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

☐ vaikutukset omiin varoihin

☐ vaikutukset sekalaisiin tuloihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ⁶⁷						
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
Momentti								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen sekalaisten tulojen tapauksessa:

Selvitys tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmästä.

⁶⁷ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 25 prosentin osuus.